

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

Удосконалення системи управління витратами підприємства

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

студента Карпичева Андрія Ілліча

групи Ф.мз-11с

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Кваліфікаційна робота магістра містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело _____ Карпичев А. І.

Керівник: д.е.н., професор _____

Гриценко Л. Л.

Суми – 2022 рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра фінансових технологій і підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри д.е.н., проф.

_____ Л.Л. Гриценко

«__» _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ

до кваліфікаційної роботи магістра

Студента групи Ф.мз-11с інституту (центру) ЦЗДВН
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Карпичева Андрія Ілліча

Тема роботи: Удосконалення системи управління витратами підприємства

Затверджено наказом по СумДУ № 1055-VI від «10» листопада 2022 р.

Термін здачі студентом завершеної роботи «02» грудня 2022 р.

Вихідні дані до роботи: нормативні і законодавчі акти України, матеріали монографій, періодичних видань, підручників і навчальних посібників, дані фінансової звітності ПрАТ «Київська КФ «Рошен» та нормативні документи звітної політики підприємства.

Зміст основної частини роботи:

дослідити теоретичні і методичні засади формування та аналізу витрат підприємства, визначити їх вплив на результати фінансово-господарської діяльності підприємства, розробити практичні рекомендації щодо удосконалення системи управління витратами на основі результатів всебічного фінансового аналізу.

Дата видачі завдання: «20» червня 2022 р.

Керівник кваліфікаційної роботи: _____ Л.Л. Гриценко

Завдання прийнято до виконання «20» червня 2022 р. _____ А.І. Карпичев

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи магістра на тему:

«Удосконалення системи управління витратами підприємства»

Карпичева Андрія Ілліча

Актуальність теми роботи. Основними факторами формування фінансового результату діяльності підприємства виступають рівень попиту на товари (послуги) на ринку та обсяг витрат для виробництва продукції. Кожна компанія прагне до ефективної (прибуткової) діяльності. І, в першу чергу, співставлення обсягів витрат та результатів діяльності дозволяє оцінити ефективність її функціонування. Результати такого порівняння дають можливість визначити ефективність економічної політики підприємства, якість прийнятих управлінських рішень щодо виробництва продукції, склад та якість асортименту продукції. Дослідження за обраною темою має враховувати той факт, що головною особливістю управління витратами підприємства є динамічність цього процесу, який не ставить за мету тільки зменшити витрати, а стосується всіх елементів управління виробництвом.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних і методичних аспектів управління витратами підприємства, розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення системи управління витратами на основі результатів всебічного фінансового аналізу.

Об'єкт дослідження – процес забезпечення ефективності фінансово-господарської діяльності на основі удосконалення системи управління витратами підприємства.

Предмет дослідження – сукупність економічних відносин, що виникають в процесі управління витратами підприємства.

Основний результат роботи. У кваліфікаційній роботі досліджено питання формування та аналізу витрат підприємства, напрямки їхнього впливу на результати фінансово-господарської діяльності. Визначено, що класифікація витрат потрібна для

чіткого визначення вартості продукції підприємства та подальшого об'єктивного ціноутворення. Доведено, що існуючі підходи до класифікації витрат відіграють вагоме значення в процесі ціноутворення, розробки системи управління витратами та прийняття обґрунтованих управлінських рішень. За результатами аналізу витрат та показників фінансового стану ПрАТ «Київська КФ «Рошен», а також дослідження впливу витрат компанії на фінансово-господарські результати її діяльності, доведено, що існує зворотна залежність між темпами приросту витрат та зміною абсолютного значення чистого прибутку. Вивчено динаміку абсолютних значень ряду економічних показників, окремих груп фінансових коефіцієнтів, а також проведено структурний та динамічний аналіз витрат підприємства за обраний період дослідження. Запропоновано проводити аналіз і прогнозування зміни таких ключових показників ефективності, як ЕВІТ та ЕВІТДА на ПрАТ «Київська КФ «Рошен».

Практичне значення одержаних результатів в тому, що сформульовані у кваліфікаційній роботі магістра практичні рекомендації, спрямовані на підвищення ефективності діяльності на основі удосконалення системи управління витратами підприємства, можуть бути запроваджені в роботі ПрАТ «Київська КФ «Рошен».

Ключові слова: витрати, собівартість, фінансовий результат, управління витратами.

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 53 сторінках, з яких список використаних джерел із 33 найменувань, розміщений на 3 сторінках. Робота містить 15 таблиць, 4 рисунків, а також 3 додатків, розміщених на 20 сторінках.

Рік захисту роботи – 2022р.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1 Теоретико-методичні засади формування та аналізу витрат підприємства та їх вплив на результати фінансово-господарської діяльності	8
1.1 Економічна сутність, зміст та класифікація витрат підприємства	8
1.2 Характеристика методів проведення аналізу витрат	13
1.3 Методичні засади визначення результатів фінансово-господарської діяльності підприємства	16
2 Аналіз витрат та показників фінансового стану підприємства	20
2.1 Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»	20
2.2 Оцінка основних груп показників фінансового стану підприємства ...	26
2.3 Аналіз витрат та рентабельності діяльності підприємства	33
3 НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ШЛЯХОМ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА	39
3.1 Обґрунтування перспективних напрямів розвитку ПрАТ «Київська КФ «Рошен», проблемних чинників та ризиків	39
3.2 Прогнозування ключових показників ефективності підприємства в системі управління витратами	43
Висновки	48
Список використаних джерел	50
Додаток А Структурно-логічна схема аналізу витрат підприємства	53
Додаток Б Організаційно-управлінська структура ПрАТ «Київська КФ «Рошен»	54
Додаток В Фінансова звітність ПрАТ «Київська КФ «Рошен»	55

ВСТУП

Актуальність теми роботи обумовлена головною метою підприємницької діяльності – максимізація прибутку. В свою чергу, основними факторами формування фінансового результату діяльності підприємства виступають рівень попиту на товари (послуги) на ринку та обсяг витрат для виробництва продукції. Кожна компанія прагне до ефективної (прибуткової) діяльності. І, в першу чергу, співставлення обсягів витрат та результатів діяльності дозволяє оцінити ефективність її функціонування. Результати такого порівняння дають можливість визначити ефективність економічної політики підприємства, якість прийнятих управлінських рішень щодо виробництва продукції, склад та якість асортименту продукції. Дослідження за обраною темою має враховувати той факт, що головною особливістю управління витратами підприємства є динамічність цього процесу, який не ставить за мету тільки зменшити витрати, а стосується всіх елементів управління виробництвом.

Кваліфікаційна робота присвячена пошуку способів ефективного управління витратами підприємства в контексті забезпечення стійкого фінансово-господарського стану його функціонування із застосуванням показників фінансового аналізу.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних і методичних аспектів управління витратами підприємства, розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення системи управління витратами на основі результатів всебічного фінансового аналізу.

Завдання дослідження, що сформульовані та вирішені для досягнення мети роботи:

- розкриття економічної сутності, змісту та класифікації витрат підприємства;
- характеристика основних методів проведення аналізу витрат;
- дослідження основних функцій та складових процесу управління витратами на підприємстві;
- визначення впливу витрат на результати фінансово-господарської діяльності підприємства;
- характеристика фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»;

– проведення аналізу витрат та основних показників фінансового стану підприємства;

– розробка рекомендацій та пропозицій щодо удосконалення системи управління витратами підприємства.

Об’єкт дослідження – процес забезпечення ефективності фінансово-господарської діяльності на основі удосконалення системи управління витратами підприємства.

Предмет дослідження – сукупність економічних відносин, що виникають в процесі управління витратами підприємства.

Методи дослідження, що були використані в процесі виконання кваліфікаційної роботи наступні: в процесі дослідження теоретичних основ – монографічний, узагальнення, порівняння; проведення аналізу фінансового стану – графічний і табличний методи, аналізу коефіцієнтів, вертикального (структурного) та горизонтального (часового) фінансового аналізу, метод екстраполяції, матричний метод, метод порівняльного аналізу.

Інформаційною базою дослідження виступили праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, наукові матеріали періодичних видань, монографій, навчальні матеріали підручників, посібників, методичні розробки, фінансова звітність ПрАТ «Київська КФ «Рошен» та ін.

1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА АНАЛІЗУ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ ВПЛИВ НА РЕЗУЛЬТАТИ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1 Економічна сутність, зміст та класифікація витрат підприємства

Процес господарської діяльності будь-якого виробничого чи обслуговуючого підприємств пов'язаний з використанням певного обсягу матеріалів та ресурсів. Підприємство при створенні своєї продукції несе певні витрати, обсяг (вартість) яких формує основу для визначення економіко-фінансової ефективності його діяльності. З іншого боку, розуміння чіткого змісту та складу, а також оперативний і повний облік відповідної витратної складової виробництва (ресурсів, праці, адміністрування) створюють передумови для забезпечення ефективності процесу управління. За результатами відповідних видів аналізу сформованих даних про понесені витрати, на підприємстві формуються показники собівартості, а далі і ціни реалізації створеною продукції. Існуючі обмеження щодо відповідних ресурсів, а також досягнення планових показників ефективності здійснюються на підприємстві вимагають постійного зіставлення витрат з отриманими результатами його діяльності. Таким чином раціональне та об'єктивне (з точки зору, урахування) ставлення до витрат, дозволяє підприємству досягати позитивних результатів своєї діяльності.

Принципи функціонування компанії в ринкових умовах, однією із головних цілей, визначають задоволення інтересів її власників. Це досягається за рахунок реалізації управлінських рішень, що призводять до стабільного отримання та максимізації прибутку. Фінансовий результат підприємств залежить від двох ключових ринкових чинників – ціни продукції та витрат на її виготовлення [1].

Крім того, повнота витрат та їхній структурний склад визначають можливості для оптимізації виробничого процесу підприємства. Витрати впливають на положення точки беззбитковості підприємства, формуючи передумови для виходу його продукції на новий ринок (чи ринки) задля забезпечення гарантованого прибутку. В цілому, бажаний обсяг прибутку можливий лише за умови оптимального рівня витрат на підприємстві [1, 2].

Лімітування (обмеженість) використання ресурсів стає визначальним при трактуванні сутності витрат, з позиції теорій класиків та неокласиків економічної науки [3].

У наукових працях вітчизняних та іноземних вчених можна віднайти дуже багато різноманітних тлумачень категорії «витрати підприємства». Це вказує на багатогранність самого поняття та неоднозначність його трактування. На сучасному етапі господарювання підприємств поруч з нормативними підходами широку популярність отримують визначення, що формуються в залежності від змісту теорії чи механізму управління. Крім того, це залежить від сфери діяльності, масштабів, ринків та інших факторів господарювання компаній. В даному контексті, на увагу заслуговує систематизації трактувань, наведена у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Підходи до визначення поняття «витрати» підприємства [1]

Джерело	Визначення
Ю.С. Цал-Цалко	«Сукупні витрати живої та уречевленої праці на виробництво продукції становлять витрати господарської діяльності суб'єктів підприємства»
Н.В. Задорожна	«Витрати – це вартість усіх використовуваних ресурсів необхідних для випуску визначеного обсягу продукції»
В.К. Складенко	«Витрати – це грошова оцінка вартості матеріальних, трудових, фінансових, природних інформаційних та інших видів ресурсів на виробництво та реалізацію за певний період часу»
Г.А. Краюхін	«Витрати характеризують у грошовому вираженні обсяг ресурсів за певний період, використаних на виробництво та збут продукції, і трансформуються у собівартість робіт та послуг»
О.В. Крушельницька	«Витрати – це загальноекономічна категорія, яка характеризує використання різних речовин та сил природи а процесі господарювання»
М.Г. Грещак	«Обсяг використаних ресурсів підприємства у грошовому вимірі для досягнення певної мети – це витрати підприємств»
Ч.Т. Хорнгрен	«Витрати – це ресурси, які використовуються для досягнення цілей»
П.Й. Атамас	«Незважаючи на галузеві особливості, завжди в процесі виробництва беруть участь засоби праці, предмети праці та робоча сила, а у деяких галузях – природні ресурси. Використання цих елементів виробництва зумовлює витрати підприємства у процесі господарської діяльності»
В.А. Предборський	«Витрати, які пов'язані з коштами, що вкладені в набуття та використання чинників виробництва»

Зважаючи на фінансовий профіль кваліфікаційної роботи, за основу визначення дефініції витрати можна прийняти наступне трактування: «...виражена в грошовій формі сукупність різноманітних видів ресурсів ..., використання яких у процесі виробництва, обігу і розподілу створеної продукції призводить до досягнення певного економічного результату діяльності підприємства» [1].

Дане визначення включає як фінансовий зміст витрат (як категорії), так і вказує на прямий зв'язок з прагненням підприємства досягти поставлених цілей та забезпечити належний підприємницький фінансово-господарський результат.

Для більш ширшого вивчення змісту різноманітності поняття «витрат» варто розглянути підходи до їх класифікації. В теорії фінансів, як і в економічній теорії, взагалі цьому питанню також приділялася значна увага з боку науковців та практиків. Звичайно підходи можуть різнитися, в залежності від наукової школи, країни походження чи на напрямків (цілей) застосовування.

За найбільш однозначними класифікаційними ознаками можна виділити, в першу чергу, дві глобальні групи витрат. Мова йде про ознаку – за строками здійснення.

Виділяють поточні та строкові (довгострокові, інвестиційні) витрати. Перша категорія – це витрати, пов'язані із придбанням різних видів сировини, транспортуванням, зберіганням чи складуванням матеріалів, обслуговування бази виробництва чи утримання робочих ресурсів.

Друга група – це витрати, пов'язані з довгостроковими вкладеннями фінансових ресурсів в стратегічні об'єкти виробництва (будівництво, реконструкція, дороге обладнання чи устаткування, пайове чи акціонерне інвестування та ін.). Далі, за календарним періодом здійснення поточні витрати можна групувати в періодичні або одноразові витрати.

За місцем здійснення (чи виникнення) виділяють виробничі та невиробничі витрати. При цьому також можна використовувати підхід за центрами відповідальності структурних підрозділів (цехів, дільниць, служб та інших структурних чи відокремлених виробничих (адміністративних, обслуговуючих).

За способом перенесення витрат на вартість виробленої продукції можна виділити прямі (можуть бути покладені на конкретний об'єкт витрат) та непрямі (не можуть відноситися безпосередньо на конкретний об'єкт) витрати.

В залежності від виконуваних при цьому функцій управління можуть бути виробничі та невиробничі витрати.

З точки зору обліку витрат та їх калькуляції витрати класифікують за відповідними статтями вартості:

- матеріалів і сировини;
- придбаних напівфабрикатів і комплектуючих;
- паливно-мастильних матеріалів;
- фонду зарплати виробничих працівників (основної та додаткової);
- суми відрахування на соціальні заходи;

– загальноновиробничих витрат (амортизацію основних засобів та нематеріальних активів загальноновиробничого призначення, на управління виробництвом та ін.).

Вивчення сутності витрат та дослідження природи їхнього походження (здійснення) нерозривно пов'язані з розглядом питання собівартості виробленої чи реалізованої продукції. Саме собівартість продукції є тим ключовим показником, що визначає види та грошовий вираз відповідних витрат, необхідних для виробництва (створення) продукції (послуг) компанії. В загальному значенні, собівартість – це вартість виробництва [4].

Собівартість є комплексним показником, що включає цілий набір витрат (статей витрат), що здійснені при виробництві (плюс зберіганні, транспортуванні та ін.) одиниці певної продукції підприємства. Відповідно, цей показник є важливим та зручним для орієнтування в тому на скільки успішним є відповідний вид діяльності та дозволяє характеризувати рівень його ефективності.

Для оцінки собівартості, в першу чергу, варто знати про склад статей витрат, що включені до їх калькуляції. Отриманий показник собівартості є базовим параметром для визначення основних результатів діяльності підприємства за певний часовий період (прибутку, рентабельності виробництва, прибутковості витрат та ін.).

Згідно Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку, «собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) складається з виробничої собівартості продукції (робіт, послуг), яка була реалізована протягом звітного періоду, нерозподілених постійних загальноновиробничих витрат та наднормативних виробничих витрат» [5].

Варто зважати на те, що бухгалтерський облік витрат пов'язаний із розкриттям інформації про їх розмір у фінансовій звітності, а податковий облік, відповідно, із визначенням прибутку, що оподатковується та суми відповідного податку. Звідси, у вітчизняному податковому законодавстві визначене поняття валові витрати як «сума будь-яких витрат платника податку в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних як компенсація вартості товарів (робіт, послуг), що придбаваються платником податку для їх подальшого використання у власній господарській діяльності» [6].

Таким чином, структура валових витрат формується за положеннями законодавства для визначення прибутку, що оподатковується. Таким чином, валові

витрати характеризують обсяг витрат підприємства, пов'язаних з усіма видами його діяльності, а собівартість – з виробничою діяльністю даного підприємства.

Ефективність механізму аналізу витрат підприємства характеризується його прийнятністю не тільки щодо калькуляції собівартості виробленої продукції та видів його діяльності при цьому, а і для вивчення передумов формування фінансових результатів діяльності [7]. При цьому заслуговує на увагу авторська схема взаємозв'язку елементів формування собівартості продукції, що реалізується підприємством, яка наведена на рисунку 1.1.

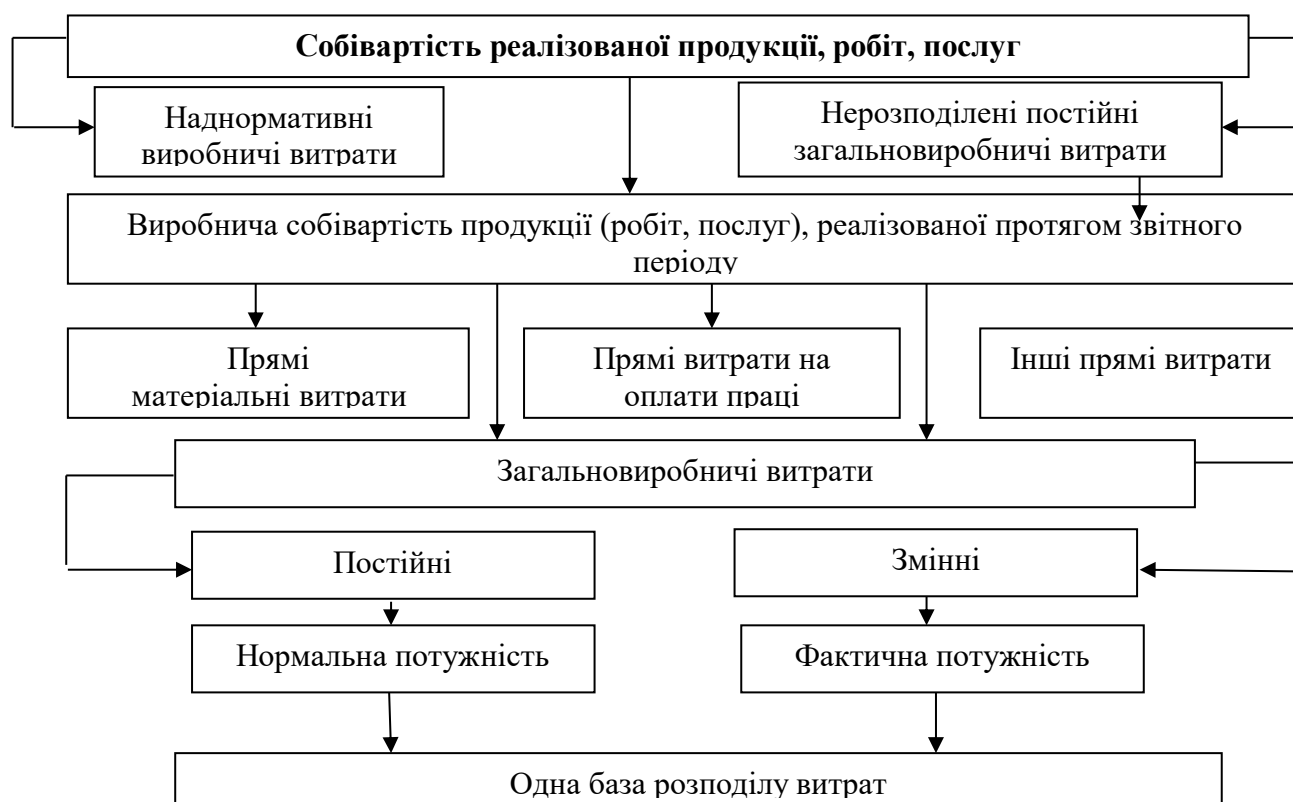

Рисунок 1.1 – Елементи собівартості реалізованої продукції [7]

Авторами підкреслено, що в фінансовому аспекті, витрати – це «...зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками). Підсумкові дані про витрати підприємства відображаються у його офіційній звітності форми 2 «Звіт про фінансові результати».

Варто також враховувати, що є певні види витрат, які не включаються в собівартість реалізованої продукції, але їх понесення підприємством буде мати

місце при реалізації його операційної діяльності. Мова йде про окремі види операційних витрат.

Отже, класифікація витрат потрібна для чіткого визначення вартості продукції підприємства, а далі, відповідно, і для подальшого об'єктивного ціноутворення.

Вагоме значення існуючі підходи до класифікації витрат відіграють в процесі управлінні і, перш за все, при калькуляції собівартості продукції підприємства в межах відповідних управлінських дій та потреб в ефективних управлінських рішеннях з метою забезпечення фінансово-господарської ефективності функціонування.

1.2 Характеристика методів проведення аналізу витрат

Підготовка управлінських рішень в процесі господарювання кожного підприємства (компанії) потребує відповідного аналітичного обґрунтування. Сам процес аналізу витрат компанії передбачає належне інформаційне забезпечення та всебічну оцінку сформованих результатів виробничої (торгівельної, обслуговуючої) діяльності, їхню оптимізацію та визначення варіантів управлінських рішень щодо подальшої раціоналізації. Це може бути досягнуто завдяки вирішенню аналітичних завдань, які можна згрупувати у три блоки аналізу: стратегічний, поточний та підсумковий (ретроспективний) [8].

На нашу думку, найінформативнішим, з управлінської точки зору, є саме останній тип аналізу. В його структурі особливе місце відведене для вивчення структури та динаміки витрат підприємства. Уваги будуть вимагати, як загальні, так і витрати визначені за центрами відповідальності. Дослідженню тенденцій поведінки в динаміці, в процесі даного типу фінансового аналізу, підлягають значення наступних показників:

- загальний (абсолютний) обсяг витрат, понесених в процесі звичайної діяльності підприємства;
- розмір витрат від операційної діяльності підприємства;
- розмір виробничих витрат (виробнича собівартість) отриманої та ралі званої продукції;
- суми адміністративних витрат та витрат, пов'язаних зі збутом товарної продукції;

– собівартість окремо взятих видів (асортиментного ряду) продукції.

Аналіз динаміки витрат, як взагалі, так і окремих елементів собівартості доцільно порівнювати з тенденціями формування відповідних доходів підприємства, рівнем інфляції, динамікою обсягів діяльності компанії.

В свою чергу, результати аналізу структури витрат підприємства, дають загальне уявлення про вплив окремих статей витрат, сприяють визначенню ресурсомісткості окремих видів продукції, характеризують ключові сегменти та вказують на нераціональні напрями витрачання ресурсів. Підсумковим результатом розглянутих видів фінансового аналізу витрат є отримання можливості та інформаційної бази для визначення слабких та сильних сторін підприємства в контексті ефективності управління його витратами. Тобто підприємство на підставі результатів аналізу здатне більш чітко та конкретніше націлюватися на отримання певного господарського результату, адже, «оптимізація структури витрат, розрахунок резервів зниження собівартості та розробка заходів, спрямованих на освоєння виявлених резервів» [9].

За результатами вивчення цілого ряду наукових та методичних джерел інформації, в тому числі згаданих вище, цілком погоджуємося з висновками автора [7, 8, 9], про важливість, при проведенні аналізу виробничих витрат підприємства, опису організаційно-аналітичного процесу. Останній, визначається під впливом ряду внутрішніх і зовнішніх факторів. Це дозволяє отримати більш детальну оцінку та прийнятність застосування існуючих методик аналізу, а також визначити лише ті методи, які прийнятні для аналізу саме виробничих витрат компанії (додаток А).

З господарської точки зору, аналіз структури витрат є найбільш інформативним в процесі визначення значень параметрів ефективної діяльності підприємства. В подальшому, його результати сприяють розробці перспективних планів розвитку компанії, надаючи змогу виявити резерви для зменшення статей собівартості продукції та, відповідно, вказують на шляхи підвищення рентабельності.

Для прикладу звернемо увагу на наступну закономірність, що стосується динаміки значень коефіцієнта зростання операційних витрат підприємства. Якщо його значення перевищує темпи зміни коефіцієнту зростання чистого доходу – це значить, що виробничі витрати підприємство збільшує не результативно, адже сума доходу від продажу товарної продукції неадекватна її собівартості, а значить прибутковість основних видів діяльності компанії знижується.

На негативний результат від фінансово-господарської діяльності підприємства вказують і випереджальні темпи зростання адміністративних витрат, збутових та інших операційних витрат у порівнянні з темпами зростання собівартості продукції, що реалізується [10, 11].

Крім динамічних показників та застосування коефіцієнтного методу вивчення витрат підприємства важливим напрямком аналізу є оцінка їх ефективності. Узагальнюючим синтетичним показником, що дозволяє визначати рівень раціональності здійснених на підприємстві витрат, є обсяг витрат на одиницю забезпеченого ним доходу.

При цьому, показник може мати наступні формати:

- обсяг виробничих витрат на одиницю вартості товарної продукції підприємства;
- розмір собівартості реалізованої продукції підприємством на одиницю отриманого доходу;
- загальна сума операційних витрат в розрахунку на одиницю доходу [11, 12].

Група показників, що дозволяють характеризувати рівень забезпечення операційних доходів в результаті понесення належного рівня операційних витрат може включати наступні коефіцієнти: питома вага собівартості реалізованої продукції, обсягу адміністративних витрат та витрат зі збуту продукції в сумі чистого та інших операційних доходів

Таким чином, застосування ряду взаємодоповнюючих коефіцієнтів сприяє здійсненню більш точного факторного аналізу зміни показника питомих витрат на одиницю доходу, визначаючи при цьому базові резерви для зменшення його значення, контролюючи витрати на кожному етапі їхнього формування.

Наступною групою систематизованих показників можна розглядати витрати діяльності в розрахунку на вартість доходів:

- питома вага операційних витрат в сумі загальних доходів;
- питома вага обсягу витрат, пов'язаних з участю в капіталі у сумі загальних доходів;
- питома вага фінансових витрат у сумі загальних доходів;
- питома вага інших витрат у сумі загальних доходів.

При використанні відповідно групи показників, можна визначити позитивність чи негативність характеру формування рентабельності фінансової та інвестиційної діяльності підприємства.

Відповідно, про рентабельність чи збитковість витрат будуть свідчити значення наступних показників аналізу витрат підприємства:

- рівень відповідних витрат на одиницю доходів від іншої операційної діяльності;
- рівень понесених витрат на одиницю доходів від участі в капіталі;
- рівень фінансових витрат на одиницю фінансових доходів;
- рівень витрат на одиницю доходів від іншої операційної діяльності підприємства.

Для аналізу рівня ефективності понесених підприємство витрат можна також використати показники рівнів віддачі та рентабельності відповідних видів діяльності. Це можуть бути, наприклад, питома вага постійних витрат компанії у її валовому прибутку (з визначенням рівня адміністративних чи витрат, пов'язаних зі збутом продукції у валовому прибутку); рентабельність реалізованої продукції, а також основної чи операційної діяльності і т. д. [13].

Кожен вид витрат забезпечує відповідний вид доходів. При цьому визначити рівень впливу цих витрат на результат, можна через співставлення чи порівняння відповідних коефіцієнтних значень.

В цілому, вибір методів та показників аналізу витрат застосовується на підприємстві, виходячи із змісту обраної ним стратегії та напрямків і сфер діяльності. В процесі здійснення такого аналізу можуть бути застосовані як абсолютні, так і відносні показники у співставленні з відповідними видами витрат та їхніми обсягами.

1.3 Методичні засади визначення результатів фінансово-господарської діяльності підприємства

Фінансовий результат є важливим економічним показником, що покликаний узагальнювати підсумки підприємницької діяльності, а також надати комплексну оцінку ефективності діяльності компанії. В значеннях фінансових результатів відображаються прояв кількісних та якісних чинники діяльності підприємства.

Взагалі, аналіз ефективності фінансово-господарської діяльності виступає одним із вагомих складників формування економічної безпеки компанії, якості її антикризового управління та попередження банкрутства. Крім цього, загальна

фінансово-господарська ефективність є додатковою передумовою позитивного розвитку економіки країни, в цілому [13, 14].

Здійснення аналізу результатів (та шляхів їх забезпечення) щодо фінансово-господарської діяльності компанії ставить за мету підвищення ефективності її функціонування за допомогою вивчення всіх напрямків діяльності та узагальнення їх результатів.

Ринкові засади господарювання роблять головною умовою ефективного управління підприємством оперативність, повноту та достовірність інформації про витрати в процесі створення продукції, які і формують її собівартість.

Від належної організації врахування витрат залежать економічні результати управління підприємством, рівень впливу результатів діяльності його окремих підрозділів на зростання ефективності виробництва, обґрунтованість управлінських рішень, передбачуваність слабких чи проблемних місць, якісних та кількісних показників, а також оптимальне ціноутворення.

При розрахунку показників, за допомогою яких аналізується результативність та ефективність фінансово-господарської діяльності компанії, доцільно дотримуватися наступних принципів:

- забезпечення всебічного врахування всіх елементів витрат та результатів;
- приведення витрат та результатів діяльності до співставних (порівнюваних) одиниць виміру та економічного трактування;
- прийняття до розрахунку витрат і результатів з однаковим часовим виміром;
- зіставлення з базовим варіантом, тобто, відтворення сутності показників, що співставляються, для здійснення економічного аналізу, що проводиться і з метою опрацювання пропозицій щодо покращення економічної ситуації, яка склалася в періоді, що аналізується [14].

Основними методичними підходами щодо здійснення аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства виділяють наступні:

- ринковий (порівняльний) – застосовується при порівнянні показників двох чи більше підприємств – учасників ринку;
- доходний – базується на доходах, що ґрунтуються на перспективній вартості майна та вказує, в основному, на позицію покупця;
- витратний – спирається на той факт, що витрати компанії відображають ефективність її діяльності [15].

Аналіз результатів фінансово-господарської діяльності можна здійснювати за допомогою цілої низки параметрів, основними із яких варто назвати показники рентабельності, платоспроможності, ділової активності та фінансової стійкості, а також показники рівня використання трудових ресурсів.

За допомогою інформації з таких форм фінансової звітності, як баланс та звіт про фінансові результати, підприємство може визначати свій фінансовий стан, аналізувати динаміку його змін за певний період, а також приймати необхідні рішення з метою покращення ситуації на майбутнє [16].

Загальний алгоритм дій при оцінці результуючих параметрів фінансового стану компанії можна подати в наступній послідовності:

- 1) визначення мети та орієнтирів аналізу, форми та адресності надання результатів аналізу;
- 2) збір інформації, вибір напрямів та показників, що дозволять визначити результативність фінансово-господарської діяльності підприємства;
- 3) розрахунок обраних показників та їх порівняльний аналіз (з нормативними чи значеннями компаній-конкурентів);
- 4) визначення основних причин змін для обраних показників та оцінка досягнутого рівня;
- 5) виявлення резервів та обґрунтування заходів покращення ситуації, зокрема, з рахунок оперування витратною частиною господарської діяльності підприємства.

Дослідження фінансового стану та аналіз показників фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, може здійснюватися згідно відповідної Методики, затвердженої Наказом Мінфіну України. Даний документ містить перелік та зміст наступних компонентів фінансового аналізу державного підприємства:

- горизонтальний аналіз показників фінансово-господарської діяльності, що здійснюється для вивчення динаміки їхніх значень, розрахованих за відповідними даними фінансової звітності підприємства за певний часовий період;
- вертикальний аналіз фінансових параметрів діяльності підприємства, що базується на порівнянні частки окремих структурних компонентів;
- порівняльний аналіз, що проводиться для співставлення планових та фактичних значень, фактичних і нормативних (галузевих, загальних) показників;

– вивчення фінансових коефіцієнтів, що полягає у зіставленні значень показників звітності та фінансового плану з метою розрахунку відповідних коефіцієнтів (наприклад, ліквідності, фінансової стабільності, рентабельності);

– факторний аналіз, що використовується для визначення масштабів впливу окремих компонентів на рівень відповідних результативних показників [17].

Найбільш популярним напрямком аналізу при цьому вважається використання фінансових коефіцієнтів, так як саме за їх допомогою можна отримати високу точність результату за умови їх правильної інтерпретації. Так, наприклад, відносна характеристика – рівень прибутковості компанії безпосередньо пов'язаний з отриманням прибутку та вказує на загальну ефективність суб'єкта підприємницької діяльності. При цьому, варто враховувати, що значення відповідних показників прибутковості будуть вказувати не на саму суму забезпеченого (отриманого) прибутку, а на рівень його забезпечення відповідним «робочим» (витратним) ресурсом (капіталом, власним капіталом, виробничими та загальними витратами, обсягом товарної продукції та ін.).

До переваг показників прибутковості варто віднести прийнятність їх для порівняння із значеннями, характерними для інших учасників ринку. За результатами аналізу у керівництва компанією з'являються аргументи для прогнозування подальшого розвитку своєї діяльності, спираючись на визначений, в такий спосіб, запас резервів чи потенціалу.

Вітчизняні підприємства використовують різні методи визначення ефективності своєї фінансово-господарської діяльності. Це можуть бути як вітчизняні методичні напрацювання, так і закордонні методики. Останні, в силу активної інтеграції капіталів та взаємопроникнення на ринки, все частіше використовуються вітчизняними корпораціями та великими підприємствами з іноземним капіталом.

В цілому, аналіз витрат та рівня їхнього впливу на результати фінансово-господарського функціонування підприємства, дозволяє визначити його слабкі місця у діяльності взагалі. Критичний та всебічний аналіз фінансово-економічних показників дозволяє визначити недоліки і переваги обраної стратегії та реалізованих технологій виробництва продукції з метою оцінки перспектив чи резервів для досягнення бажаного рівня фінансового стану та фінансово-господарських показників діяльності підприємства.

2 АНАЛІЗ ВИТРАТ ТА ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

2.1 Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

Приватне акціонерне товариство «Київська кондитерська фабрика «Рошен» (далі – ПрАТ «Київська КФ «Рошен») є одним із суб'єктів господарювання, що входять до складу кондитерської корпорації ROSHEN. Згадана корпорація включає ряд кондитерських фабрик, які функціонують на території України, Литви та Угорщини. На рис. 2.1 можна побачити, що окрім ПрАТ «Київська КФ «Рошен» в корпорацію входять й інші фабрики [18]. Історично, безпосередньо Київська кондитерська фабрика існує з 1886 року і була заснована купцем В. Єфімовим. З 1923 року підприємство функціонувало як фабрика ім. К. Маркса. Вже в період незалежності України (1994 р.) фабрика була приватизована і перетворена у організаційно-правову форму господарювання – акціонерне товариство закритого типу (2 620 акціонерів володіли 623 967 акціями) [19].

В 2016 році, відповідно до положень Закону України «Про акціонерні товариства» Загальними зборами акціонерів було прийнято рішення про зміну найменування фабрики на Публічне акціонерне товариство «Київська кондитерська фабрика «Рошен». Згодом, в 2017 році підприємство набуло поточної організаційно-правової форми господарювання та діючої назви – ПрАТ «Київська КФ «Рошен».

На даний момент розмір статутного капіталу фабрики становить майже 1,506 млрд. грн., який поділено на більш ніж на 6 мільярдів штук простих іменних акцій номінальною вартістю 0,25 грн. кожна [20].

Основним видом діяльності підприємства є виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання (10.72). Також фабрика має право реалізовувати наступні додаткові види діяльності: (10.71) виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання; (10.82) виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів; (46.18) діяльність посередників, що спеціалізуються в торгівлі іншими товарами (46.36) оптова торгівля цукром, шоколадом і кондитерськими виробами;

(47.24) роздрібна торгівля хлібобулочними виробами, борошняними та цукровими кондитерськими виробами в спеціалізованих магазинах [20, 21].

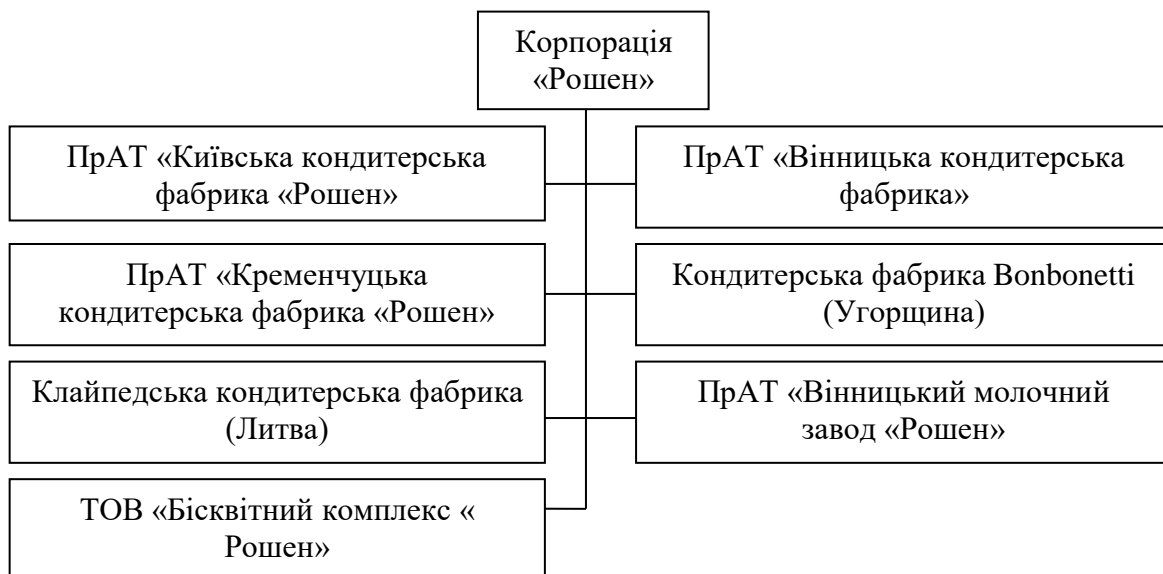

Рисунок 2.1 – Склад підприємств-учасників корпорації «ROSHEN» [18]

Характеризуючи ринок виробництва кондитерських виробів варто виділити найбільших його гравців. Міжнародне спеціалізоване видання Candy Industry щорічно публікує рейтинг TOP100 кондитерських компаній. Згідно наведених даних, п'ятірка компаній-лідерів рейтингу складається із: Mars Inc., Ferrero Group, Mondelez International, Meiji Co, а також Hershey Co. Із українських до цього переліку також увійшли чотири компанії.

І досягнення саме корпорації ROSHEN були оцінені найвищим місцем в рейтинг – 27-м. Обсяг чистих продажів за звітний рік склав 800 млн. дол. США. [22].

Організаційно-управлінська структура ПрАТ «Київська КФ «Рошен» організована за лінійно-функціональним принципом. Відповідно, поділ праці в сфері управління здійснюється шляхом поєднання однорідних робіт з функціями управління (Додаток Б) [23].

Після опису основних характеристик виробничо-господарської діяльності доцільно дослідити основні показники, досягнутого ПрАТ «Київська КФ «Рошен», фінансово-господарського рівня. Зокрема, за даними звітів про фінансовий стан та про фінансові результати (Додаток В), розглянемо особливості формування чистого фінансового результату підприємства та динаміку змін основних фінансових показників [25].

Економічна ефективність діяльності компанії, її фінансова результативність визначається, в першу чергу, станом формування та використання фінансового результату. Саме фінансовий результат є ключовим параметром ефективності функціонування підприємства протягом відповідного періоду, а також виступає власним джерелом формування його фінансових ресурсів. Алгоритм його розрахунку достатньо простий – різниця між отриманими доходами та понесеними в процесі підприємницької діяльності витратами.

В таблиці 2.1 наведені значення показників, що формують кінцевий фінансовий результат ПрАТ «Київська КФ «Рошен» в динаміці значень протягом 2018-2020 рр. діяльності акціонерного товариства.

Таблиця 2.1 – Динаміка показників формування чистого фінансового результату ПрАТ «Київська КФ «Рошен», за період 2018-2020 рр.

Показники	Рік			Відхилення	
	2018	2019	2020	+, -	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	373 344	470 093	638 817	265 473	71,12
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	318 238	393 995	556 236	237 998	74,79
Валовий прибуток/збиток, тис. грн.	55 106	76 098	82 581	27 475	49,86
Фінансовий результат від операційної діяльності (прибуток / збиток), тис. грн.	11 887	7 678	-6 939	-18 826	-158,37
Фінансовий результат до оподаткування (прибуток / збиток), тис. грн.	13 077	9 836	7 353	-5 724	-43,77
Чистий фінансовий результат (прибуток / збиток), тис. грн.	11 125	8 330	5 257	-5 868	-52,77

Результати динамічного аналізу значень обсягу чистого доходу від реалізації тобто доходу від основної діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» вказують на щорічне зростання їх значень. В 2020 році товариство отримало доходів від надання послуг та продажу товарів на 71,12 % (+ 265,5 млн. грн.) більше ніж в 2018 році. Незначну частину доходів забезпечили надходження від оренди інвестиційної нерухомості (чи компенсації орендарями супутніх витрат, пов'язаних з такою нерухомістю). Частка цієї категорії надходжень, в середньому за період аналізу, складала близько 10-15 % від загальної суми доходів.

Компанія із року в рік нарощувала обсяги виробництва та реалізації своєї продукції, про що свідчать, приблизно з тими ж темпами (+ 74,79 %), відповідні

значення таблиці. Наведені результати забезпечувалися, в значній мірі, собівартістю реалізованих послуг – близько 80-85 % від загального значення собівартості. Стабільне та адекватне зростання значень показників доходу та собівартості реалізованої продукції дозволили зберегти позитивне значення валового прибутку компанії темп приросту якого за 2018-2020 рр. склав, практично на 50 %.

Фінансові доходи за період аналізу, що були представлені як різниця між номінальною та справедливою вартістю фінансових зобов'язань за отриманою фінансовою допомогою, значно скоротилися і зменшили загальний фінансовий результат діяльності товариства – прибуток.

В підсумку, діяльність ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» протягом досліджуваного періоду залишалася прибутковою, але сума позитивного чистого фінансового результату за 2020 рік (5,3 млн. грн.) була отримана на 52,77 % (-5,8 млн. грн.) менша ніж в 2018 р. (11,1 млн. грн.)

При проведенні попередньої оцінки динаміки загального фінансового стану компанії варто проаналізувати рівень збалансованості темпів зміни чистого прибутку, чистого доходу від реалізації, валюти балансу та власного капіталу. Таким чином, аналізується рівень виконання, так званого, «золотого правила економіки», що в оптимальному вигляді, являє собою наступну закономірність – формула (2.1):

$$\text{Тр (ЧП)} > \text{Тр (ЧД)} > \text{Тр (ВК)} > \text{Тр (ВБ)}, \quad (2.1)$$

де Тр (ЧП) – темп зростання чистого прибутку;

Тр (ЧД) – темп зростання чистого доходу від реалізації продукції;

Тр (ВК) – темп зростання власного капіталу;

Тр (ВБ) – темп зростання валюти балансу.

За даними таблиці 2.2, використовуючи схему формули (2.1), отримуємо наступні закономірності співставлення за роками:

2018 р. – 401,91 > 144,03 > 102,07 < 124,92;

2019 р. – 74,88 < 125,91 < 161,91 > 141,12;

2020 р. – 63,11 < 135,89 < 213,28 < 214,49.

Сформована порівнювана залежність свідчить про постійне порушення ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» правила, а в 2020 році, взагалі,

закономірність виявилася зворотною. Тобто ефективність використання фінансових ресурсів зменшилася, спостерігається скорочення рентабельності та сповільнення оборотності власного капіталу, а, в підсумку, зменшення рівня фінансової незалежності акціонерного товариства.

Таблиця 2.2 – Динаміка показників про рівень виконання ПрАТ «Київська КФ «Рошен» «золотого правила економіки», за період 2018-2020 рр., %

Показники	Рік			Відхилення
	2018	2019	2020	+, -
Темп зростання валюти балансу, Тр (ВБ)	124,92	141,12	214,49	89,57
Темп зростання власного капіталу, Тр (ВК)	102,07	161,62	213,28	111,21
Темп зростання чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), Тр (ЧД)	144,03	125,91	135,89	- 8,14
Темп зростання чистого прибутку, Тр (ЧП)	401,91	74,88	63,11	-338,8

Оборотні активи – це економічні ресурси, якими оперує компанія у формі сукупних майнових цінностей, та які використовуються нею з метою отримання доходу. Крім того, саме оборотні активи, свідчать про передумови (здатність) компанії до отримання економічних вигод у майбутньому.

Динаміка значень та структури за роками статей розділу Балансу «Оборотні активи» ПрАТ «Київська КФ «Рошен», наведених в таблиці 2.3, дозволяють зробити загальні висновки про наступне. В абсолютному значенні збільшувалися обсяги дебіторської заборгованості за продукцію та послуги товариства. Однак, це не є ознакою погіршення оборотності чи збільшення ризику розрахунків за продукцію. Адже переважну частину (в середньому, до 80 %) торгівельної дебіторської заборгованості складають зобов'язання материнської компанії групи – ДП «КК «Рошен». На даний вид дебіторської заборгованості компанії жодних відсотків не нараховується, а період кредитування за операціями з надання послуг зазвичай становить тривалістю до 1 місяця.

Протягом 2018-2019 рр. у компанії зростала вартість запасів в абсолютному значенні більше ніж в 2 рази. Питома вага з 10,6 % зросла до 15,6 %.

Взагалі, за період 2018-2019 рр. діяльності структура оборотних активів зберігалася, практично, сталою. Однак, за результатами 2020 року суттєво зросло значення статті «Дебіторська заборгованість за розрахунками» до 184,5 млн. грн., або в 71,2 рази у порівнянні з 2018 роком. Питома вага такого значення склала більше половини всього розділу – 57,76 %. Виходячи із даних фінансової звітності ПрАТ «Київська КФ «Рошен» (форма 1), основною причиною такого зростання

стало суттєве збільшення вимог за розрахунками із бюджетом, в тому числі з податку на прибуток.

Таблиця 2.3 – Динаміка складу та структури оборотних активів ПрАТ «Київська КФ «Рошен» за період 2018-2020 рр.

Статті	Рік						Відхилення	
	2018		2019		2020		тис. грн. +,-	%
	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %		
Запаси	9 749	10,55	20 776	15,58	17 715	5,54	7 966	81,71
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	71 950	77,86	102 545	76,88	113 648	35,57	41 698	57,95
Дебіторська заборгованість за розрахунками	2 591	2,80	7 778	5,83	184 537	57,76	181 946	в71,2 р.
Інша поточна дебіторська заборгованість	5 840	6,32	253	0,19	1 056	0,33	- 4 784	-81,92
Гроші та їх еквіваленти	1 616	1,75	422	0,32	1 574	0,49	- 42	- 2,60
Інші оборотні активи	664	0,72	1 606	1,20	961	0,31	297	44,73
Усього оборотних активів	92 410	100,00	133 380	100,00	319 491	100,00	227 081	в3,46р.

Також за період, що аналізується, зменшилася загальна сума інших видів поточної дебіторської заборгованості (авансів, виданих постачальникам; розрахунків за страхування; недотриманих податкових накладних та ін.) з 5,8 млн. грн. до 1,1 млн. грн. Але в структурі оборотних активів за 2020 р. значення даної статті та ще двох («Гроші та їх еквіваленти» та «Інші оборотні активи») становили менше ніж піввідсотка – 0,33 %, 0,49 та 0,31, відповідно. При цьому, значення двох останніх видів активів в 2020 році збереглися, приблизно, на рівні 2018 р.

Отже, за результати загально аналізу фінансового стану ПрАТ «Київська КФ «Рошен», можна говорити про нарощування масштабів фінансово-господарської діяльності, здатність компанії зберігати прибутковий характер своєї діяльності, а також про очевидність суттєвих динамічних змін показників, що визначають внутрішній господарський стан та умови для забезпечення ефективної діяльності на майбутнє.

2.2 Оцінка основних груп показників фінансового стану підприємства

Фінансовий стан підприємства визначається, в першу чергу, напрямками та доцільністю вкладень ним своїх фінансових ресурсів у відповідні види активів. В свою чергу, саме активи, як складова балансу підприємства, визначають вартість майна, яке належить йому на правах власності чи володіння. Тобто, активи є способом вираження економічних ресурсів у формі сукупних майнових цінностей підприємства, що можуть бути використані ним в процесі підприємницької діяльності з метою отримання прибутку.

Звичайно, сформована при започаткуванні діяльності структура активів, в процесі самої фінансово-господарської діяльності підприємства, постійно змінюється. Ці зміни формують відповідні можливості для результативності діяльності підприємства і впливають на оборотність самих його активів. Характеристика даних про якісні зміни в структурі майна ПрАТ «Київська КФ «Рошен», в динаміці за 2018-2020 рр., буде розглянута на підставі результатів розрахунку показників, наведених в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Динаміка показників майнового стану ПрАТ «Київська КФ «Рошен», за період 2018-2020 рр.

Показники	Рік			Відхилення	
	2018	2019	2020	+, -	%
Середньорічна вартість майна, тис. грн.	892 820	1 195 620	2 200 681	1 307 861	1,49
Середньорічна вартість необоротних активів, тис. грн.	800 314	1 084 947	1 974 245	1 173 931	146,68
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	92 506	110 673	226 436	133 930	144,79
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	0,12	0,10	0,11	-0,01	-8,33
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні підприємства	0,73	0,49	0,56	-0,17	-23,29
Коефіцієнт зносу	0,34	0,34	0,21	-0,13	-38,24
Коефіцієнт придатності	0,66	0,66	0,79	0,13	19,70
Коефіцієнт приросту вартості основних засобів	-0,12	-0,03	0,88	1	x

За результатами аналізу наведених в таблиці 2.4 значень про середньорічну вартість всього майна товариства та відповідні вартості оборотних і необоротних активів, можна стверджувати про певну узгодженість темпів приросту даних показників за період 2018-2020 рр. Результати порівняння розміру змін

імобілізованих активів з оборотними вказують на незначне прискорення, протягом періоду дослідження, саме необоротних активів – на 146,68 % проти 144,79 %. Переважаючі темпи розвитку необоротної частини активів балансу товариства, в підсумку, призвели до зменшення значення коефіцієнту оборотних і необоротних активів. Дане зменшення було незначним з 0,12 до 0,11 або -8,33 %. Однак, при цьому доводиться констатувати, що в структурі активів товариства переважає саме необоротна їх частина. Частка імобілізованих активів за період дослідження становила майже 90 %, що свідчить про «важку» структуру активів. Таким чином, товариство має суттєві постійні витрати, а формування прибутку в значній мірі залежить від змін в обсягах доходу від реалізації виробленої на фабриці продукції. Адже, від того, скільки фінансових ресурсів знаходиться у грошовій формі, а скільки їх вкладено в запаси – залежить фінансовий результат діяльності підприємства, який, як уже було виявлено в попередньому підрозділі роботи, із року в рік зменшувався (в абсолютному значенні).

Ще одним показником, за допомогою якого можна визначати майновий виробничий потенціал компанії, є коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні підприємства. Даний коефіцієнт вказує на рівень потенціалу та забезпеченості виробничого процесу засобами виробництва. Нормальним є значення, що перевищує 0,5. В ПрАТ «Київська КФ «Рошен», за період аналізу, значення даного коефіцієнту значно перевищувало рекомендований рівень (2018 р. – 0,73), було трохи нижчим за нього (2019 р. – 0,49), але за результатами 2020 господарського року, повернулося до бажаного рівня – 0,56 (> 0,5).

Крім якісних показників активів, в таблиці 2.4 були досліджені значення наявності та стану основних засобів товариства. Це було зроблено за допомогою дослідження динаміки значень коефіцієнту зносу, коефіцієнту придатності та коефіцієнту приросту вартості основних засобів.

Перший із перелічених показників свідчить про те, яку частку вартості засобів виробництва було перенесено на новостворений продукт. В свою чергу, оберненим до зміст коефіцієнту придатності, який характеризує питому вагу незношеної частини цих засобів. Бажаною для виробничого підприємства є тенденція до збереження, порівняно, переважаючого рівня придатного до ефективного використання майна.

За період 2018-2020 рр. в ПрАТ «Київська КФ «Рошен» фактично 2/3 основних засобів були в належному стані, а за 2020 рік товариство змогло суттєво

оновити їх склад і значення показника придатних основних засобів збільшилося до 0,79 (+ 19,79 %). Відповідно, чим більша величина коефіцієнту придатності основних засобів то кращий їхній технічний стан, а, звідси, вони продуктивніше використовуються, забезпечують збільшення виробничої потужності та свідчать про адекватне їхнє оновлення та модернізацію.

Підтвердження цього також можна вважати значне зростання за 2020 рік значення коефіцієнту приросту вартості основних засобів – із негативного 0,3 (2019 р.) до позитивного 0,88. Тобто на підприємстві вартість введених в дію основних засобів виробництва суттєво перевищила вартість тієї їх частини, що вибули із використання.

Логічним продовженням аналізу матеріальної складової ресурсів товариства є дослідження стану ліквідності його активів (таблиця 2.5).

Таблиця 2.5 – Динаміка показників ліквідності ПрАТ «Київська КФ «Рошен», за період 2018-2020 рр.

Показники	Рік			Відхилення	
	2018	2019	2020	+, -	%
Коефіцієнт загальної ліквідності (коефіцієнт покриття)	0,22	0,27	0,30	0,08	36,36
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,20	0,23	0,29	0,09	45,00
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,004	0,001	0,001	-0,003	-75,00

В першу чергу, проведемо динамічний аналіз (за 2018-2020 рр.) значень «Коефіцієнту загальної ліквідності», що визначається, як відношення оборотних активів до поточних зобов'язань і призначений для демонстрації рівня здатності компанії покривати свої поточні зобов'язання оборотними активами. Рекомендованим значенням для даного коефіцієнту є від 1 до 3. За даними таблиці 2.5 можна побачити, що для ПрАТ «Київська КФ «Рошен» значення коефіцієнту покриття хоча і зростали (+36,4 % за період), але все одно знаходилися нижче рекомендованого рівня. В підсумку, за 2020 рік значення становило 0,3 проти 0,22 за 2018 рік.

Далі проаналізуємо динаміку значень коефіцієнту швидкої ліквідності, який дає можливість стверджувати на скільки, використовуючи високоліквідні активи, підприємство може погасити свої поточні зобов'язання.

Високоліквідні активи включають всі оборотні активи за виключенням запасів. Значенням цього коефіцієнту в межах рекомендованого є від 0,5-1. За даними таблиці 2.5 видно, що значення зазначеного коефіцієнту, за період

дослідження, не набуло рекомендованих значень. Відповідно, в ПрАТ «Київська КФ «Рошен» суттєво виросли обсяги поточних зобов'язань.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності дозволяє визначати наскільки сильно найбільш ліквідні активи (гроші та їх еквіваленти) здатні покривати поточні зобов'язання компанії. Рекомендованим є значення в межах 0,1-0,2.

За результатами розрахунків та порівняння в динаміці, видно, що в ПрАТ «Київська КФ «Рошен» значення коефіцієнта протягом трьох останніх років господарювання далекі від нормативних.

Таким чином, за результатами аналізу динаміки значень ключових показників ліквідності ПрАТ «Київська КФ «Рошен» можна стверджувати, що останнім часом (2018-2020 рр.) підприємство має значні проблеми з ліквідністю. До покращення ситуації може призвести збільшення обсягів оборотних активів компанії, а також адекватне зменшення, при цьому, її поточних зобов'язань.

Фінансова стійкість компанії – це поняття, що характеризує рівень достатності фінансової забезпеченості стану сьогочасної та перспектив майбутньої її діяльності на базі зростання доходів та власного капіталу при забезпеченні належних кредито- та платоспроможності. Іншими словами, мова йде про динамічно інтегральну ознаку спроможності підприємства до мобілізації фінансових ресурсів з мінімальним рівнем ризику для реалізації господарських дій та під дією зовнішніх та внутрішніх чинників. Відповідно, аналіз фінансової стійкості підприємства здійснюється з метою оцінки його здатності швидко адаптуватися до зазначених вище змін, а також для визначення ступеню його незалежності від зовнішніх джерел забезпечення фінансовими ресурсами.

Визначимо тип фінансової стійкості ПрАТ «Київська КФ «Рошен» шляхом порівняння запасів та джерел фінансування. Результати розрахунку необхідних показників, за період 2018-2020 рр., наведені у формі таблиці 2.6.

Результати розрахунків та відповідних порівнянь за три роки дослідження вказують на те, що тип фінансової стійкості, притаманний ПрАТ «Київська КФ «Рошен», може бути визначений як «критичний». Адже ключові характеристики: обсяг власного оборотного капіталу, сума власних та довгострокових джерел покриття запасів, а також загальний розмір основних джерел покриття запасів і витрат за всі три роки носили характер дефіциту. Тобто, за період 2018-2020 рр. для компанії була притаманна нестача нормальних джерел фінансування запасів і витрат.

Таблиця 2.6 – Значення показників для визначення типу фінансової стійкості ПрАТ «Київська КФ «Рошен», за період 2018-2020 рр., тис. грн.

Показники	Рік		
	2018	2019	2020
Власний капітал	549 086	887 416	1 892 673
Необоротні активи	903 759	1 266 136	2 682 355
Власні оборотні кошти	-354 673	-378 720	-789 682
Довгострокові кредити банків	x	x	x
Наявність власних і довгострокових джерел покриття запасів і витрат	-354 673	-378 720	-789 682
Короткострокові кредити банків	x	x	x
Загальний розмір основних джерел покриття запасів і витрат	-354 673	-378 720	-789 682
Запаси і витрати	9 938	20 776	17 715
Надлишок або нестача власних оборотних коштів	-364 611	-399 496	-807 397
Надлишок або нестача власних коштів і довгострокових кредитів	-364 611	-399 496	-807 397
Надлишок або нестача основних джерел покриття запасів і витрат	-364 611	-399 496	-807 397
Тип фінансової стійкості	критичний	критичний	критичний

Продовжити дослідження фінансової стійкості ПрАТ «Київська КФ «Рошен» доцільно шляхом аналізу значень системи фінансових коефіцієнтів, що розраховуються за принципом співвідношення абсолютних показників активу та відповідних даних пасиву балансу компанії.

Результати розрахунків відповідних показників для оцінки рівня фінансової стійкості ПрАТ «Київська КФ «Рошен» в динаміці за три роки, наведені в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 – Динаміка показників оцінки рівня фінансової стійкості ПрАТ «Київська КФ «Рошен», за період 2018-2020 рр.

Показники	Рік			Відхилення	
	2018	2019	2020	+, -	%
Коефіцієнт автономії	0,55	0,63	0,63	0,08	14,55
Коефіцієнт фінансової залежності	1,81	1,58	1,59	-0,22	-12,15
Коефіцієнт фінансової стійкості	1,24	1,73	1,71	0,47	37,9
Коефіцієнт фінансування	0,81	0,58	0,59	-0,22	-27,16

Загальний висновок, що можна зробити за результатами проведених розрахунків показників, наведених в таблиці 2.7, є достатньо позитивним. Адже для всіх показників притаманна позитивна тенденція та їх значення знаходяться в межах рекомендованих. Так, наприклад, значення коефіцієнту автономії, як

показника, що вказує на питому вагу власного капіталу компанії у загальній сумі коштів, що авансовані нею у активну діяльність, а також вказує на перспективи зміни її фінансового стану в найближчому майбутньому, вважається прийнятним за умови перевищення 0,5. Відповідно, ПрАТ «Київська КФ «Рошен» за три роки має прийнятне значення цього показника та позитивну динаміку до його збільшення від 0,55 в 2018 р. до 0,63 в 2019-2020 рр. Приріст за період дослідження – 14,55 %. Така тенденція вказує на збільшення рівня фінансової незалежності компанії та зниження ймовірності фінансових труднощів в найближчому майбутньому часі.

Рекомендованим значенням для коефіцієнту залежності є зменшення до рівня менше 2. В ПрАТ «Київська КФ «Рошен» щодо цього фінансового коефіцієнту спостерігається саме тенденція зменшення, а самі значення всі три роки знаходяться в межах рекомендованих. Тобто, компанія зменшує частку позикових коштів та стає більш фінансово незалежною від зовнішнього фінансування.

Також позитивною, та в межах рекомендованого, було значення коефіцієнту фінансової стійкості (> 1). За три роки, що аналізуються його значення виросло, майже, на 40 % і в 2020 році становило 1,71. Це значить, що ПрАТ «Київська КФ «Рошен» має достатній запас фінансової стійкості і, знову ж таки, стає більш незалежним від зовнішніх джерел фінансування.

Найвагомішим показником, що визначає рівень фінансової залежності від зовнішнього фінансування (зокрема, кредитів) є коефіцієнт фінансування. За даними таблиці можна стверджувати, що акціонерне товариство, в середньому за три роки, на 1 грн. власного капіталу використовує 0,66 грн. позикових коштів. При цьому, в 2019 та 2020 рр. фактичне значення показника було значно менше і склало 59 коп./1 грн. власного капіталу. Даний рівень був досягнутий в результаті зменшення значення 2018 р. на 27,16 %. Таки чином, компанія зменшила ризик інвесторів та ймовірність власного банкрутства.

Рівень ділової активності компанії визначає здатність ефективно використовувати фінансові та виробничі ресурси, що в підсумку впливає на фінансовий результат її діяльності.

Кількісно оцінку стану ділової активності ПрАТ «Київська КФ «Рошен» було надано при допомозі значень в динаміці показників, що визначають зміну результатів виробництва та реалізації продукції, його витрат, швидкості обороту

капіталу. Результати розрахунку та порівнянь значень визначених коефіцієнтів в динаміці за три роки наведені в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8 – Динаміка показників ділової активності ПрАТ «Київська КФ «Рошен», за період 2018-2020 рр.

Показники	Рік			Відхилення	
	2018	2019	2020	+, -	%
Коефіцієнт оборотності активів	0,42	0,39	0,29	-0,13	-30,95
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	4,02	4,63	3,25	-0,77	-18,95
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	4,71	5,05	3,12	-1,59	-33,76
Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	0,57	0,81	0,52	-0,05	-8,77
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,69	0,65	0,46	-0,23	-33,33

Аналіз ділової активності, в першу чергу, полягає в дослідженні швидкості обороту його ресурсів. Для цього було розраховано ряд показників оборотності (окупності) активів та капіталу компанії. Оскільки мова йде про швидкість, логічним буде визначення позитивним результату даних коефіцієнтів у випадку їхнього динамічного зростання. Однак, в ПрАТ «Київська КФ «Рошен» значення, практично всіх коефіцієнтів за період з 2018 р. до 2020 р. зменшувалося. Таким чином, можна стверджувати, що компанії вдалося встановити ділові зв'язки з контрагентами, які своєчасно розраховуються за надані їм продукцію чи зводять до придбання з відстрочкою платежу. В 2020 році обсяги надходжень від реалізації товарної продукції, фактично, в 8 разів переважали середній залишок боргових прав компанії.

При цьому, наведені в таблиці 2.8 дані, свідчать про те, що саме підприємство погіршило власну розрахунково-платіжну дисципліну у відносинах з постачальниками, бюджетом та іншими кредиторами. Значення коефіцієнту оборотності кредиторської заборгованості для ПрАТ «Київська КФ «Рошен» зменшилося з 4,02 у 2018 р. до 3,25 за 2020 р. (-18,95 %). До активу компанії можна віднести те, що оборотність її вимог значно перевищує рівень оборотності, прийнятих на себе, зобов'язань.

Динаміка змін значень показників оборотності інших видів активів та капіталу також була від'ємною. Що в цілому, може давати підстави стверджувати, що віддача власного капіталу, оборотних активів та основних засобів за період 2018-2020 рр. зменшувалася.

2.3 Аналіз витрат та рентабельності діяльності підприємства

На формування фінансових результатів компанії, інформацію про які можна знайти у «Звіті про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід) – форма 2 фінансової звітності підприємства, впливає визначений порядок забезпечення результатів від усіх видів її діяльності. Цілий ряд операцій, що пов'язані з отриманням та реалізацією виробленої підприємством продукції, а також з інвестиційними та фінансовими послугами компанії забезпечують грошове визначення результативності в сукупності фінансових показників. До згаданих показників, як правило, прийнято відносити: валовий прибуток (від основної діяльності), прибуток – від операційної діяльності, а також чистий прибуток, як чистий фінансовий результат діяльності за певний звітний період.

Динаміку значень перелічених основних показників результативності діяльності ПрАТ «Київська КФ «Рошен», за період 2018-2020 рр., можна відслідковувати за даними, що наведені в таблиці 2.1.

За даними таблиці 2.1 можна констатувати, що протягом 2018-2020 рр. спостерігається зменшення чистого фінансового результату на 52,77 %, що означає втрату фінансових ресурсів підприємства. Це може бути пов'язано зі зростанням витрат компанії, конкурентною боротьбою, слабкою та нестабільною економічною ситуацією в країні, а також інфляцією.

Далі варто розглянути показники рентабельності активів, власного капіталу та реалізованої продукції, а також період окупності власного капіталу (таблиця 2.9).

Таблиця 2.9 – Динаміка показників рентабельності ПрАТ «Київська КФ «Рошен», за період 2018-2020 рр.

Показники	Рік			Відхилення	
	2018	2019	2020	+, -	%
Рентабельність активів (ROA), %	1,25	0,70	0,24	-1,01	-80,80
Рентабельність власного капіталу (ROE), %	2,05	1,16	0,38	-1,67	-81,46
Рентабельність продукції, %	2,98	1,77	0,82	-2,16	-72,48
Період окупності власного капіталу, дні	49	86	264	215	в 7,43 р.

Першим визначено значення та динаміку рівня рентабельності активів (ROA), що показує здатність генерувати прибуток кожною 1 грн. використаних активів компанії. Такий показник важливо вивчати у динаміці. Адже зростання його значення означає підвищення ефективності управління підприємством в

цілому. За даними таблиці можна відслідковувати порівняно низькі значення та певні коливання даного показника. Самі коливання були спричинені зміною обсягів генерованого чистого прибутку. Звідси, підприємству є сенс зайнятися зниженням витрат та збільшенням доходів.

Схожа ситуація характерна і для наступного показника – коефіцієнту рентабельності власного капіталу. Результати аналізу даних про значення показника протягом 2018-2020 рр. вказують на стабільне зменшення. Це означає, що з кожним роком ПрАТ «Київська КФ «Рошен» отримувало все менше прибутку від в розрахунку 1 грн. вартості власного капіталу, що було спричинено зменшенням обсягу чистого прибутку. В результаті значення коефіцієнту від 2,05 % у 2018 році знизилася до 0,38 % - за 2020 рік.

Наступним показником є рентабельність реалізованої продукції товариства, значення якого вказує на те – скільки прибутку генерується з кожної гривні продажу. В результаті значення коефіцієнту від 2,98 % у 2018 році знизилася до 0,82 % - за 2020 рік

Показник визначення періоду окупності власного капіталу дозволяє зрозуміти для власників через який період їхній капітал може окупитися. Відповідно, чим менше значення показника виглядає більш привабливим. Результати демонструють невтішні значення, а саме збільшення з 49 до 264 днів. Такі негативні зміни були спричинені спочатку зменшенням чистого прибутку та стрімким зростанням суми власного капіталу.

За результатами аналізу означених показників рентабельності, можна стверджувати про порівняно нестабільну ситуацію з рентабельністю в даній компанії. Для поліпшення ситуації слід акцентувати увагу саме на обсягах чистого прибутку та тих чинниках, під впливом яких він формується, оскільки рентабельність напряму залежить від суми чистого прибутку.

При втраті або нецільовому використанні фінансових ресурсів можливість скорочення виробництва зростає. Як було підкреслено в теоретичній частині роботи, основними компонентами, що визначають результат тієї чи іншої діяльності є отримані підприємством доходи та обсяги понесених відповідних витрат.

Таким чином, з метою визначення впливу витрат на формування результатів фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Київська КФ «Рошен», буде проведений аналіз динаміки, складу та структури його витрат. Загальну тенденцію

витратної частини забезпечення результатів діяльності компанії можна спостерігати за результатами розрахунків, що наведені в таблиці 2.10.

Найбільшу питому вагу в структурі витрат за всі роки аналізу займала собівартість реалізованої продукції від 87 % в 2018 р. до 73,4 % в 2019 році. Значення показника в 2020 році склало 77,3 %.

Таблиця 2.10 – Динаміка складу та структури витрат ПрАТ «Київська КФ «Рошен», за період 2018-2020 рр.

Показники	Рік						Відхилення	
	2018		2019		2020		тис. грн. +, -	%
	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %		
Собівартість реалізованої продукції	318 238	87,08	393 995	73,38	556 236	77,31	237 998	74,79
Адміністративні витрати	29 950	8,20	34 322	6,39	42 484	5,90	12 534	41,85
Витрати на збут	4 568	1,25	5 794	1,08	6 629	0,92	2 061	45,12
Інші операційні витрати	11 283	3,09	35 072	6,53	42 247	5,87	30 964	в3,74р.
Фінансові витрати	1 401	0,38	67 736	12,62	71 888	10,00	70 487	в51,3р.
Загальна сума витрат	365 440	100,00	536 919	100,00	719 484	100,00	354 044	96,88

За допомогою діаграми на рисунку 2.1 була відображена динаміка структури основних напрямків формування собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг).

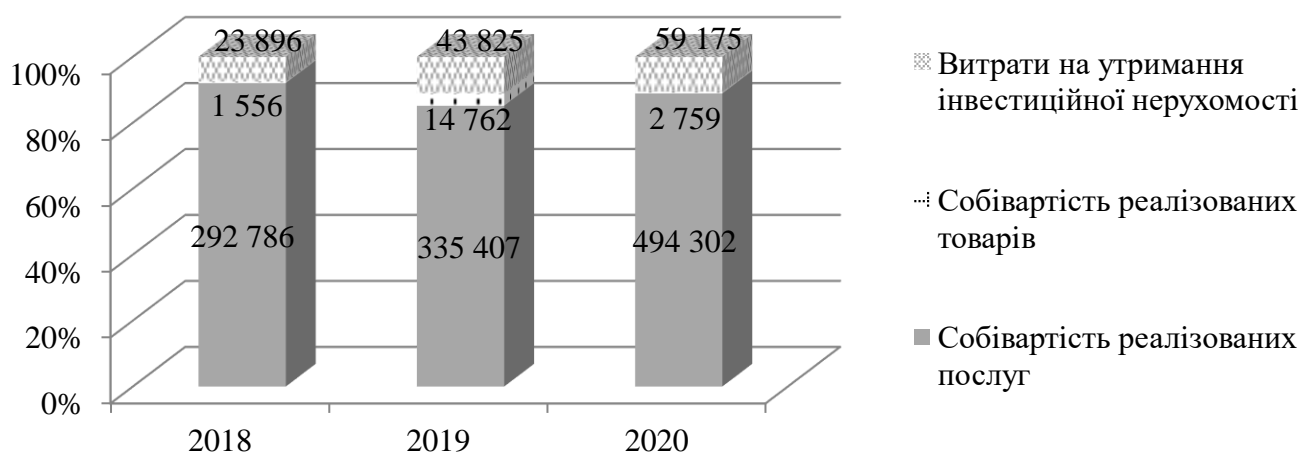

Рисунок 2.1 – Динаміка структури собівартості реалізованої продукції ПрАТ «Київська КФ «Рошен», за період 2018-2020 рр.

Найбільшу питому вагу, протягом усіх років періоду дослідження, займала собівартість реалізованих послуг, а середнє значення даного виду витрат становило більше 80 %.

Адміністративні витрати в загальному обсязі витрат ПрАТ «Київська КФ «Рошен» за період аналізу, в середньому становили близько 7 %. За абсолютним значенням за ними також спостерігалось збільшення із 29,95 млн. грн. в 2018 році до 42,484 млн. грн. в 2020 році (+ 41, 85 % або 12,534 млн. грн.).

Динамічні показники складу та структури адміністративних витрат наведені за роками дослідження в таблиці 2.11.

Таблиця 2.11 – Динаміка складу та структури адміністративних витрат ПрАТ «Київська КФ «Рошен», за період 2018-2020 рр., %

Статті	Рік						Відхилення	
	2018		2019		2020		тис. грн. +, -	%
	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %		
Матеріальні витрати	969	3,24	1 018	2,97	1 207	2,84	238	24,56
Витрати на персонал	22 344	74,60	24 886	72,51	31 225	73,50	8 881	39,75
Амортизація	976	3,26	1 421	4,14	1 532	3,61	556	56,97
Послуги охорони	1 494	4,99	1 718	5,01	2 002	4,71	508	34,00
Послуги банку	442	1,48	459	1,34	519	1,22	77	17,42
Інші послуги	899	3,00	1 499	4,37	1 714	4,03	815	90,66
Податок на землю	2 002	6,68	1 575	4,59	2 107	4,96	105	5,24
Податок на нерухомість	627	2,09	1 491	4,34	1 794	4,22	1 167	186,12
Витрати за іншими податками	135	0,45	191	0,56	218	0,51	83	61,48
Інші витрати	62	0,21	62	0,17	166	0,40	104	167,74
Всього витрат	29 950	100,00	34 322	100,00	42 484	100,00	12 534	41,85

Найбільшу частку в структурі займали витрати на адміністративний персонал (72-74 %).

Найбільший приріст за період аналізу продемонстрували адміністративні витрати, пов'язані із оподаткуванням нерухомості.

Найповільніше зростали витрати, що здійснювала компанія у зв'язку з необхідністю сплачувати податок на землю. За період 2018-2020 рр. абсолютне значення показника збільшилося лише на 5, 24 % або 105 тис. грн.

Витрати на збут, що включали сплату матеріального характеру, пов'язані із виплатою заробітної плати особам, задіяними в організації та веденні діяльності з

реалізації продукції, а також оплата послуг стороннім організаціям, в підсумку займали найменшу частку в загальному обсязі здійснених компанією витрат. За 2020 рік значення питомої ваги склало менше 1 %, що в абсолютному вимірі – 6,6 млн. грн.

До основних видів інших операційних витрат в ПрАТ «Київська КФ «Рошен» були віднесені собівартість реалізованих запасів, витрати, пов'язані із зберіганням, списання основних засобів, оплата соціально культурних та рекламних послуг. В динаміці значення, за роками дослідження, постійно зростали – із 11,283 млн. грн. в 2018 р. до 42,247 млн. грн. за 2020 р. Абсолютне значення показника збільшилося в 3,7 рази, а середнє значення питомої ваги залишалося в межах 6 %.

Найбільш вагомою складовою в структурі даної групи витрат залишалися результати списання основних засобів – на них припадала найбільша частка в 2019 та 2020 роках.

Найбільш прискорений темп збільшення абсолютного значення та суттєвий вплив на формування структури витратного напрямку діяльності ПрАТ «Київська КФ «Рошен» продемонстрували в компанії стосовно фінансових витрат. В силу потреби в додаткових фінансових ресурсах на фінансування модернізації та інфраструктурного розвитку своєї діяльності, в акціонерному товаристві в 51,3 рази збільшили обсяги фінансових витрат. Основна частина фінансових витрат в 2020 році була використана на виплату відсотків за кредитними зобов'язаннями компанії. Сума даної категорії витрат виросла із 1,4 млн. грн. за 2018 р. до 71,9 млн. грн. в 2020 році. Також суттєвим нарощування фінансових видів витрат в компанії відбулося і в 2019 році – 67,74 млн. грн.

З точки зору, фінансових результатів для компанії, через подібні карколомні темпи збільшення значень окремих категорій витрат (зокрема, фінансових витрат) діяльність ПрАТ «Київська КФ «Рошен» хоча і залишалася рентабельною, але підприємницький фінансовий результат за період аналізу зменшився, майже в два рази.

Таким чином, за результатами загального аналізу фінансового стану ПрАТ «Київська КФ «Рошен», а також більш глибокого вивчення впливу витрат компанії на фінансово-господарські результати її діяльності, було доведено, що існує очевидна зворотна залежність між темпами приросту витрат та зміною абсолютного значення чистого прибутку.

За обраний період дослідження (2018-2020 рр.) було вивчено динаміку абсолютних значень ряду економічних показників, окремих груп фінансових коефіцієнтів, а також проведено структурний та динамічний аналіз витрат підприємства. Результати розрахунків дозволили визначити сильні сторони ПрАТ «Київська КФ «Рошен» і, до того ж, вказали на «проблемні місця» формування та реалізації політики досягнення підприємницької цілі – отримання та максимізації прибутку.

3 НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ШЛЯХОМ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Обґрунтування перспективних напрямів розвитку ПрАТ «Київська КФ «Рошен», проблемних чинників та ризиків

Як зазначено в статуті ПрАТ «Київська КФ «Рошен», головною метою діяльності є забезпечення збільшення прибутку в інтересах компанії та її акціонерів завдяки провадженню всіх дозволених видів діяльності та здійснення господарських операцій, згідно із положеннями діючого законодавства та вимог самого статуту [23]. В свою чергу, використавши дані фінансової звітності товариства, в другому розділі роботи була сформована система показників, результати розрахунку яких дали змогу характеризувати стан ефективності витрат; вказати на рівень контролю структури витрат, а завдяки цьому підвищувати конкурентоспроможність своєї продукції та надання обґрунтованості управлінським рішенням щодо подальших позитивних результатів діяльності.

Головною тактичною ціллю для фабрики на найближче майбутнє, в такому випадку, може стати часткова зміна та збільшення асортименту її продукції. Існуючі концепції стратегічного планування та розвитку діяльності виробничих суб'єктів господарювання, дозволяють стверджувати, що створення нової продукції для сталого економічного розвитку обумовлене наступним:

- постійно поновлювальний спектр продукції сприяє збереженню закладеної стабільної роботи виробництва;
- нові вироби дозволять компанії оперативно адаптуватися до волатильних потреб ринку;
- у підприємства зменшується залежність від одного товару чи товарної групи;
- завдяки постійному вивченню конкурентів та споживачів, досягається максимальна ефективність процесів реалізації;
- для товариства забезпечується спроможність раціонального використання ним відходів власного виробництва.

Вагомим аргументом доцільності впровадження «оновленого виробництва», частіше за все, стають результати дослідження самого ринку, його учасників та

проектування реакції підприємства на прояви зовнішніх та внутрішніх ринкових чинників.

Таблиця 3.1 – Формування елементів SWOT-аналізу ПрАТ «Київська КФ «Рошен»

<i>Сильні сторони</i>	<i>Слабкі сторони</i>
<ul style="list-style-type: none"> – багаторічний досвід та позитивний імідж виробника запитуваної продукції; – популярність та репутація компанії; – пізнаваність та висока якість продукції; – систематичне оновлення продуктової лінійки; – адекватність цін та гнучкість цінової політики; – високий рівень технічної оснащеності; – діяльність на іноземних ринках; – ефективна логістика та широка збутова мережа; – постійність реалізації заходів із просування продукції; – висока конкурентоспроможність компанії. 	<ul style="list-style-type: none"> – висока собівартість продукції; – недостатня популярність продукції на ринках передових країн; – нестабільність рівень цін на сировину; – плинність та недостатня кваліфікація персоналу; – надмірна витратність заходів із виведення та популяризації нових виробів на ринку.
<i>Можливості компанії</i>	<i>Загрози для компанії</i>
<ul style="list-style-type: none"> – наявність передумов для підвищення продуктивності виробництва; – розробка товарів для нових груп споживачів (оперативна переорієнтація на ринку); – вихід на нові ринки; – стратегічне значення галузі функціонування компанії; – тісна співпраця (входження) в середині корпорації (групи). 	<ul style="list-style-type: none"> – умови воєнного стану в країні; – інфляційні очікування; – низький курс та нестабільність гривні; – політична нестабільність в країні; – недостатній розвиток торговельної інфраструктури; – наявність, поява нових та потужних конкурентів; – власне політичний ризик (недавня діяльність компаній групи в РФ).

Тобто, подібний моніторинг, на основі SWOT-аналізу, надає можливість встановити зв'язки між перевагами та слабкостями компанії, її можливостями та загрозами, що, в подальшому, може бути використане для виявлення ризиків (таблиця 3.1).

Для розкриття змісту та обґрунтування наведених позицій SWOT-аналізу щодо фінансово-господарських умов та перспектив діяльності ПрАТ «Київська КФ «Рошен», відповідні висновки формувалися за результатами аналізу, наведених далі чинників.

Зокрема, щодо інфляційних очікувань, варто підкреслити, що у 2019 році були визначені ознаки започаткування стабілізації гривні. З метою стимулювання

вітчизняної економіки НБУ проводив політику валютної лібералізації. Відповідно, в період 2018-2020 рр. відбувалося зміцнення національної грошової одиниці. Споживча інфляція, при цьому характеризувалася наступними параметрами: 9,8 % – 2018 р. та 4,1 % – 2019 р. Водночас, вітчизняна економіка зростала в темпі, близько 3,3 %. До того ж центральний банк України зменшував розмір облікової ставки (з 18 % на початку 2018 р. до 6 % у 2020 р.). Всі ці наведені ознаки вказують на зниження інфляційного тиску на економіку країни свідчать про стабілізацію економічних відносин, а також були сприяючими для прогресивного розвитку фінансово-господарської діяльності компанії на майбутнє, визначають її можливості.

Щодо проблемних чинників макроекономічного та загальнодержавного (в тому числі політичного) характеру, варто виділити наступні: спад темпів іноземного інвестування в Україну, відсутність консенсусу щодо цілей та напрямків здійснюваних в країні реформ, а також висока напруженість у відносинах з РФ та військовий конфлікт на окремих територіях на сході країни. Крім цього, з березня 2020 р., з метою запобігання поширенню в країні (як і в усьому світі) спалаху інфекційної хвороби COVID-19, було започатковано вживання карантинних заходів та обмежень, що вочевидь, вплинули на стан економічної активності суб'єктів підприємництва всіх форм та масштабів діяльності. Як наслідок цьому, в першій половині 2020 року макроекономічні параметри в Україні погіршилися (спад промислового виробництва, девальвація гривні та ін.), але, вже в другому півріччі ситуацію вдалося стабілізувати, підприємства змогли пристосуватися до умов, що склалися і, в підсумку, повернутися до показників 2019 року.

Характеризуючи вплив ризикових факторів на стан та перспективи діяльності ПрАТ «Київська КФ «Рошен», варто зазначити, що відомі види підприємницьких ризиків по-різному проявляються для діяльності компанії.

Зокрема, для підприємства не притаманні фінансові ризики, що, в свою чергу, породжуються ризиками змін обмінних курсів та процентної політики НБУ. Компанія не оперує валютними запозиченнями, а ризик знецінення майбутніх потоків грошових коштів від реалізації продукції за кордон є занадто коротким та забезпечений відповідними формами міжнародних розрахунків (акредитив, авансові платежі та передоплата).

Серед фінансових інструментів, якими оперує в своїй діяльності компанія, варто перелічити наступні: грошові кошти та їхні еквіваленти, дебіторська заборгованість (в тому числі торгівельна), а також кредиторська заборгованість в тому числі за розрахунками). Товариство не оперує похідними фінансовими інструментами. А щодо рівня ліквідності, то завданням менеджменту компанії є забезпечення постійного балансу між безперервністю вхідних фінансових потоків та гнучкістю користуванні кредитами, що надають постачальники. Аналітики компанії проводять постійний аналіз строків та обсягів формування активів та погашення своїх зобов'язань. Звідси, відбувається об'єктивне планування ліквідності в залежності від строків погашення підприємством відповідних фінансових інструментів. Основним джерелом задоволення потреб в обігових коштах є надходження грошових коштів від операційної діяльності. В підрозділі 2.2 вже відзначалося, що компанії притаманні ризики окремих видів ліквідності. Тобто надходжень коштів недостатньо для своєчасного погашення зобов'язань, а кредитних ресурсів компанія не залучає. Зокрема, станом на кінець 2019 року, короткострокові зобов'язання ПрАТ «Київська КФ «Рошен» перевищували його короткострокові активи на 355,3 млн. грн., а на кінець 2020 р. – на 710,8 млн. грн.

Щодо кредитного ризику, то в цьому контексті, товариство здійснює торгівельні операції тільки з надійними (перевіреними) кредитоспроможними контрагентами. Про можливість надати клієнту кредиту, у кожному окремому випадку, приймається індивідуальне рішення. А для визначення надійності торгівельного позичальника, компанія додатково моніторить щоквартальну фінансову інформації про своїх клієнтів. Водночас, підприємство розміщує свої вільні грошові кошти та їхні еквіваленти у великих банках України з надійною репутацією. Фінансовий стан цих установ також підлягає постійному моніторингу з боку керівництва товариства. Даний кредитний ризик, для компанії, обмежується тільки сумою розміщених грошових коштів.

На завершення обґрунтування зазначених у таблиці SWOT-аналізу фінансових параметрів подальших можливостей діяльності ПрАТ «Київська КФ «Рошен», варто звернути увагу на фінансові параметри щодо основних засобів товариства. До їх складу, згідно облікової політики компанії, прийнято відносити матеріальні активи, очікуваний строк користування якими понад 1 рік, а їхня первісна вартість – більше ніж 20 тис. грн. За даними фінансової звітності підприємства, можна побачити тенденцію до суттєвого оновлення ним

виробничого потенціалу. Адже, первісна вартість основних засобів на кінець 2020 року 3 062 млн. грн., в той час, як на початок звітної періоду вона становила, практично, в половину меншу суму – 1 537 млн. грн. За рік основні засоби були оновлені, за рахунок надходження нових, на суму 1 494,4 млн. грн. При цьому ступінь зносу основних засобів склав лише 12,7 %, а рівень їх використання був більше 87 %. Щодо додаткових результатів (доходу-витрат) від використання основними виробничими засобами, то підприємство здавало в їх оренду в обсязі 693,1 млн. грн., що дозволило отримати дохід на суму 97,6 млн. грн. Водночас, витрати за користування основними засобами на суму 910,9 млн. грн. склали в 3 рази менше – близько 30,6 млн. грн.

Як уже зазначалося у кваліфікаційній роботі, ПрАТ «Київська КФ «Рошен» функціонує у складі групи компаній, більшість із яких має аналогічний напрямок діяльності. Тісний взаємозв'язок між учасниками корпорації, які функціонують в Україні дозволяє їм отримувати відповідні конкурентні переваги щодо ресурсного, фінансового, торговельного та логістичного забезпечення (обслуговування). Підсумковий результат фінансово-господарських досягнень учасників корпорації, звичайно, варто розглядати на рівні дослідження фінансового стану та ефективності діяльності всієї корпорації. Окремі можливості щодо застосування трансфертного ціноутворення, користування спільними логістичними центрами та торговельною мережею нівелюють окремі ринкові проблеми і, навпаки, дозволяють отримати додаткові переваги на конкурентами.

3.2 Прогнозування ключових показників ефективності підприємства в системі управління витратами

Безпосередньо для компанії, фінансовий стан та фінансові результати якої стали об'єктом аналізу в кваліфікаційній роботі, на наш погляд, можна запропонувати використання більш точного врахування факторів, що мають прямий вплив на фінансово-господарські результати її діяльності. Зокрема, це стосується системи управління витратами. Результати аналізу вказують на адекватну динаміку збільшення виробничих, адміністративних та торговельних витрат відносно суми отриманих валових доходів від реалізації товарної продукції. Однак, при цьому спостерігаються різкі зміни рівня фінансових витрат компанії.

В цьому контексті, пропонується застосувати на виробництві більш наглядний механізм урахування витрат, визначаючи та встановлюючи параметри управління ними у відповідності до існуючої структури. Для цього варто використовувати модель управління витратами, поділяючи їх на виробничі (формують собівартість продукції) та витрати періоду – не входять до собівартості продукції, а розглядаються як витрати часового періоду в якому були понесені. До того ж чіткість врахування таких непрямих витрат, дозволить більш точно визначати повну собівартість продукції підприємства. При цьому будуть виокремлено фактороутворюючі критерії, врахування яких не дозволить уникати помилок та небажаних похибок при прийнятті управлінських рішень щодо організації виробництва та реалізації готової продукції. Даний підхід буде також доцільним із урахуванням «групового» характеру функціонування ПрАТ «Київська КФ «Рошен» в корпорації Рошен. Для впровадження системи раціонального розподілу непрямих витрат, доречним буде виокремити ставку та базу розподілу.

Використання механізму розподілу витрат за елементами дозволить уточнити сутність, склад і, головне, структуру витрат. При цьому здійснювати їхню класифікацію, виходячи із особливостей та потреб самої фабрики, а також більш точно ідентифікувати місця появи та джерела створення накладних витрат. В основі побудови такого механізму управління накладними витратами буде складання їх кошторису. Для максимального наближення до реальності створення таких витрат, кошторис має формуватися щоквартально, з розбивкою на місяці та з урахуванням кількості днів в них (робочого часу). Формуючи відповідні статті урахування накладних витрат, можна здійснювати оперативний контроль за достовірністю їх віднесення до відповідних статей кошторису. В підсумку, можна отримувати чітку картину діяльності в якій не будуть допускатися перевитрати та глибоко вивчатися (аналізуватися) причини (фактори) їх виникнення. Описана система управління накладними витратами може спиратися на такі відомі в практиці сучасних виробничих компаній методи, як: ABC, таргет-костинг та LCC-аналіз.

В свою чергу, на основі даних фінансової звітності ПрАТ «Київська КФ «Рошен» та отриманих значень розрахунку визначених показників проміжних та підсумкових результатів фінансово-господарської діяльності, було отримані проєктні дані. Використовуючи можливості додатку Microsoft Excel, шляхом екстраполяції фактичних даних за 2018-2020 рр., були отримані проєктні значення

чистого доходу від реалізації продукції та загального обсягу собівартості реалізованої продукції, в розрахунку на найближчі два роки. Використані та отримані значення наведені в таблиці 3.2

Таблиця 3.2 – Результати екстраполяції значень основних показників фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Київська КФ «Рошен», на період 2021-2022 рр.

Показник	Значення за період аналізу			Проектні значення	
	2018	2019	2020	2021	2022
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	373 344	470 093	638 817	759 558	892 294
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	318 238	393 995	556 236	660 821	779 820

Наступним кроком, за допомогою Microsoft Excel, стала екстраполяція значення валового прибутку, як результуючого показника фінансово-господарської діяльності виробничого підприємства. Використовуючи лінійну залежність, був побудований тренд розвитку результативності з послідуочим розрахунком значень показника, що прогнозується (рис 3.1). З обраним динамічним кроком, підприємство може розраховувати на 98 737 млн. грн. та 112 474 млн. грн. валового прибутку у 2021 та 2022 роках діяльності відповідно.

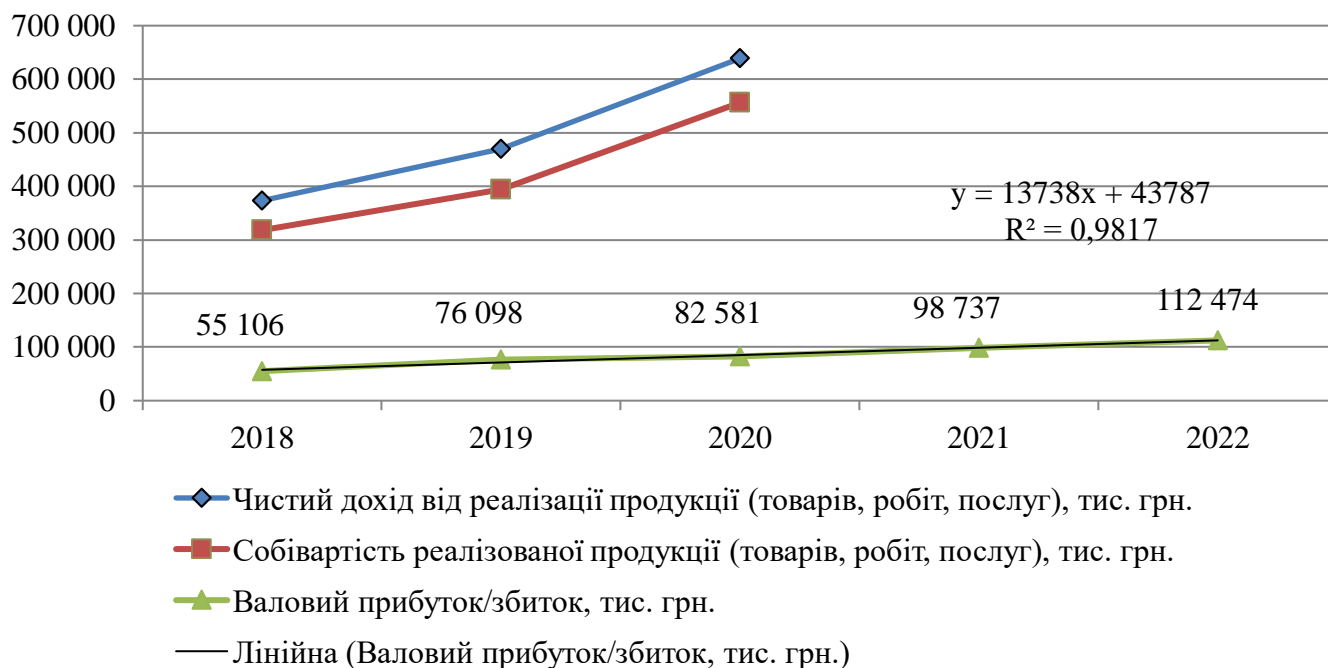

Рисунок 3.1 – Екстраполяція валового прибутку компанії на 2021-2022 рр.

Додатково доцільно розрахувати такі ключові показники оцінки ефективності діяльності підприємства, як ЕВІТ (Earnings Before Interest and Taxes – прибуток до вирахування відсотків та податків) та ЕВІТДА (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization – прибуток до вирахування відсотків, податків та амортизаційних відрахувань) та здійснити їхній прогноз (таблиця 3.3).

Таблиця 3.3 – Прогнозування зміни прибуткових показників ЕВІТ та ЕВІТДА ПрАТ «Київська КФ «Рошен» на період 2021-2022 рр.

Показник	Значення за період аналізу			Проектні значення	
	2018	2019	2020	2021	2022
ЕВІТ	11676	77572	79241	123728	157510
ЕВІТДА	39496	125019	172606	245484	312038

Динаміка зміни запропонованих показників ЕВІТ та ЕВІТДА підприємства ПрАТ «Київська КФ «Рошен» протягом 2021-2022 рр. подана на рисунку 3.2.

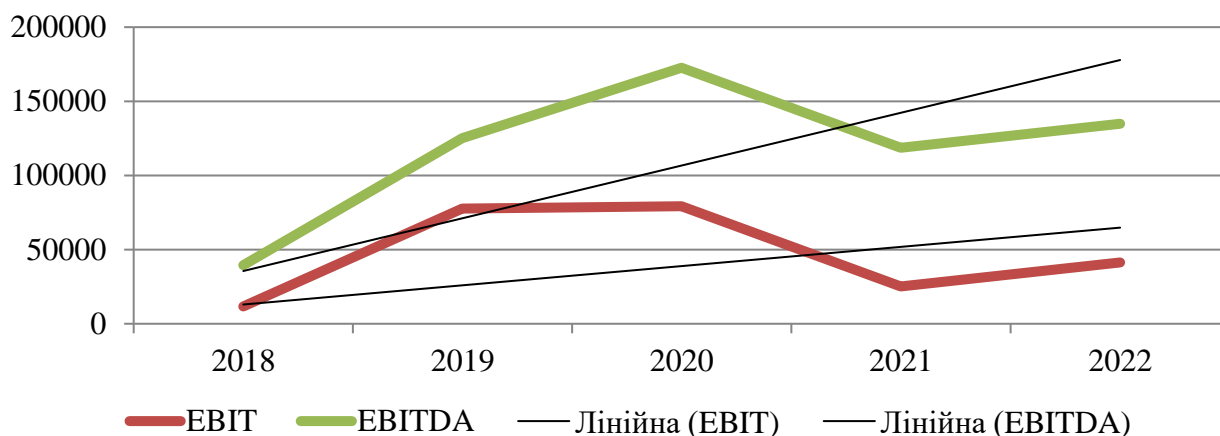

Рисунок 3.2 – Динаміка показників ЕВІТ та ЕВІТДА ПрАТ «Київська КФ «Рошен» протягом 2021-2022 рр.

Таким чином, згідно розрахунку показника ЕВІТ, можна зрозуміти, що ПрАТ «Київська КФ «Рошен» має досить оптимальний рівень заробітку після усунення впливу відсотків за заборгованістю та податків, який буде прогнозовано зростати. Тобто суб'єкт господарювання здатен працювати ефективно та отримувати відповідні кошти від своєї основної діяльності, що й показує такий показник, як ЕВІТ. Що стосується ЕВІТДА, то у нашому випадку розраховані

значення також демонструють позитивні результати та присутність у аналізованого підприємства інвестиційної привабливості, а також її збільшення у майбутньому, що є вкрай важливим як для власників, так і для подальшого залучення вкладників та інших зацікавлених сторін.

ВИСНОВКИ

В сучасних умовах господарювання, за відносно жорстких проявів конкурентної боротьби, коли ціни формуються під впливом кон'юнктури ринку (попит і пропозиція), питання ефективності діяльності та завдання раціонального використання ресурсів є доволі актуальними. Витрати підприємств та оптимізація їхнього рівня є важливим чинником підвищення ефективності та забезпечення прибутковості діяльності компанії. В управлінській діяльності менеджмент компаній все більшу увагу приділяє ефективності використання ресурсів, їхньому раціональному розподілу, в першу чергу, з метою зниження витрат виробничо-господарської діяльності, а також для визначення резерву підвищення рентабельності такої діяльності, що є запорукою їхньої фінансової стабільності та розвитку.

В кваліфікаційній роботі основна увага була приділені саме вивченню питань аналізу витрат підприємства та напрямків і рівня їхнього впливу на результати фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Київська КФ «Рошен».

За інформацією, наведеною в наукових працях та навчально-методичних виданнях вітчизняних та закордонних авторів, була обґрунтована актуальність теми кваліфікаційної роботи, узагальнені підходи до тлумачення економічної сутності, джерел формування та класифікації фінансової категорії «витрати».

Визначено, що класифікація витрат потрібна для чіткого визначення вартості продукції підприємства, а далі, відповідно, і для подальшого об'єктивного ціноутворення. Вагоме значення існуючі підходи до класифікації витрат відіграють в процесі управління і, перш за все, при калькуляції собівартості продукції підприємства в межах відповідних управлінських дій та потреб в ефективних управлінських рішеннях з метою забезпечення фінансово-господарської ефективності функціонування. При цьому, як правило, кожен вид витрат забезпечує відповідний вид доходів компанії. А визначити рівень впливу цих витрат на результат можна через співставлення чи порівняння відповідних коефіцієнтних значень.

Вибір методів та показників аналізу витрат застосовується на підприємстві, виходячи із змісту обраної ним стратегії та напрямків і сфер діяльності. В процесі здійснення такого аналізу можуть бути застосовані як абсолютні, так і відносні показники у співставленні з відповідними видами витрат та їхніми обсягами.

Вітчизняні підприємства використовують різні методи визначення ефективності своєї фінансово-господарської діяльності. Це можуть бути як вітчизняні методичні напрацювання, так і закордонні методики.

В цілому, аналіз витрат та рівня їхнього впливу на результати фінансово-господарського функціонування підприємства, дозволяє визначити його слабкі місця у діяльності взагалі. Критичний та всебічний аналіз фінансово-економічних показників дозволяє визначити недоліки і переваги обраної стратегії та реалізованих технологій виробництва продукції з метою оцінки перспектив чи резервів для досягнення бажаного рівня фінансового стану та фінансово-господарських показників діяльності підприємства.

На основі результатів проведеного аналізу фінансового стану ПрАТ «Київська КФ «Рошен», виявлено підстави говорити про нарощування масштабів фінансово-господарської діяльності, здатність компанії зберігати прибутковий характер своєї діяльності, а також про очевидність суттєвих динамічних змін показників, що визначають внутрішній господарський стан та умови для забезпечення ефективної діяльності на майбутнє.

З метою практичного закріплення навичок фінансового аналізу стану та результатів діяльності вітчизняної компанії, в роботі була надана оцінка майнового стану та визначений рівень ліквідності ПрАТ «Київська КФ «Рошен», проведений аналіз фінансової стійкості та ділової активності компанії, а також, зважаючи на напрямок дослідження, вивченню підлягали витрати та рентабельність діяльності підприємства за період 2018-2020 рр.

За результатами проведеного аналізу показників фінансового стану ПрАТ «Київська КФ «Рошен», а також більш глибокого вивчення впливу витрат компанії на фінансово-господарські результати її діяльності, було доведено, що існує очевидна зворотна залежність між темпами приросту витрат та зміною абсолютного значення чистого прибутку.

За обраний період дослідження було вивчено динаміку абсолютних значень ряду економічних показників, окремих груп фінансових коефіцієнтів, проведено структурний та динамічний аналіз витрат підприємства. Також у роботі було запропоновано проводити аналіз та прогнозування зміни таких ключових показників ефективності, як ЕВІТ та ЕВІТДА в ПрАТ «Київська КФ «Рошен».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Литвиненко О. Ю. Управління витратами на підприємстві : теоретичний аспект. *Економіка та управління підприємствами*. 2019. Вип. 31. С. 301-309.
2. Історія економічних учень : підручник / за ред. В. М. Тарасовича, Ю. Є. Петруні. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 352 с.
3. Мазур В., Пальчинський О. Формування системи управління витратами на підприємстві. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій: збірник наукових праць*. 2015. № 2 С. 43-45.
4. Городня Т. А. Оптимізація собівартості продукції підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. № 21. С. 326-330.5.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.1999 р. (із змінами і доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення 10.10.2021 р.).
6. Податковий кодекс України : закон України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17#Text> (дата звернення 10.10.2021 р.).
7. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Корпоративні фінанси» / укладачі: Гриценко Л. Л., Дейнека О. В., Дехтяр Н. А., Діденко О. М. – Суми : Сумський державний університет, 2019. 233 с.
8. Іващенко В. І. Економічний аналіз господарської діяльності: навч. посібник для студентів економічних спеціальностей. Київ : НІЧЛАВА, 2011. 204 с.
9. Досій Т. І. Методика аналізу витрат на виробництво та її удосконалення в сучасних умовах господарювання. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2012. №. 2. С. 356-360.
10. Фокін О. К. Загальні положення аналізу витрат виробництва промислового підприємства. *Економічний простір*. 2019. № 148. С. 144-157.
11. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / За ред. Школьник І. О. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 368 с.
12. Піскунова Н. В., Федорець М. Г., Піскунова К. С. Аналіз витрат виробництва як важлива ланка ефективного управління промислового підприємства. *Економічний аналіз*. 2013. Том 13. С. 357-364.

13. Яцух О. О., Захарова Н. Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2018. № 3. С. 173-180.

14. Дослідження ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств та засоби її підвищення у сучасних умовах. *Приазовський економічний вісник. Секція 4. Економіка та управління підприємствами*. 2018. Випуск 1 (06). С. 31-36.

15. Богданович О. Г. Аналіз ефективності діяльності підприємства на засадах узгодження інтересів груп економічного впливу. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2012. № 1. С. 25-33.

16. Костюк-Пукаляк О.М. Значення аналізу грошових потоків в оцінці ефективності діяльності підприємств України. *Економіка: реалії часу. науковий журнал*. 2017. № 3. С. 46-52.

17. Про затвердження Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки : наказ Міністерства фінансів України № 170 від 14.02.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0332-06#Text/>

18. Кондитерська корпорація «Рошен». URL: <https://www.roshen.com/pro-roshen/fabryku-i-zavody>.

19. Реструктуризація Київської кондитерської фабрики ім. К.Маркса. *Менеджмент. Дайджест*. URL: <http://www.management.com.ua/ct/ct017.html>.

20. Приватне акціонерне товариство «Київська кондитерська фабрика «Рошен». URL: <http://kcf.roshen.com/>

21. Сервіс для визначення кодів видів економічної діяльності за КВЕД-2005 та КВЕД-2010. URL: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html.

22. 2020 Global Top 100 Candy Companies. Офіційний веб-портал Candy Industry. URL: <https://www.candyindustry.com/2020/global-top-100-candy-companies>.

23. Статут Приватного акціонерного товариства «Київська кондитерська фабрика «Рошен» Нова редакція. Ідентифікаційний код № 003822125. URL: http://kcf.roshen.com/uploads/DNDNNN_DNDD_DDDDNDDN_DD_DN_27.04.2021.pdf.

24. Документи звітності, що подаються відповідним державним органам за 2018-2020 рр. Офіційний сайт корпорації «Рошен». URL: <http://kcf.roshen.com/>

25. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон. – Тернопіль: ТНЕУ. 2016. 304 с.

26. Латишева О. В., Касьянюк С. В., Мілявський М. Ю. Визначення особливостей управління витратами в системі формування стратегії економічної безпеки та сталого розвитку вітчизняних підприємств. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 7. С. 15-20.

27. Фостолович В. А., Сімаков О. О. Місце управління витратами в сучасній системі управління підприємством. *Економіка та держава*. 2019. № 10. С. 36-45.

28. Економіко-математичний аналіз впливу інвестицій на результативність діяльності підприємства. [В. М. Серебренников, Т. М. Берідзе, А. В. Череп, З. П. Бараник, Н. В. Лохман, Ю. О. Швець]. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2020. № 35. С. 287-294.

29. Гриценко Л. Л., Деркач Л. С. Дослідження формування та використання фінансових ресурсів корпоративного підприємства. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2021. № 2. С. 79-87. URL: <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2021.2-10>.

30. Фінанси підприємств : підручник / В. В. Сокуренко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко ; за заг. ред. В. В. Сокуренка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – 2-ге вид., допов. та перероб. – Харків: ХНУВС, 2022. 292 с.

31. Гриценко Л. Л., Боярко І. М., Шамкало К. Ю. Методи та методики аналізу фінансового стану: особливості використання для малих підприємств. *Вісник Університету банківської справи*. 2019. № 2-3 (35-36). С. 108-115.

32. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. О. В. Кнейслер, І. С. Гуцал, О. Р. Квасовський, Н. Я. Спасів. – Тернопіль: Вектор, 2016. 388 с.

33. Гриценко Л. Л., Деркач Л. С. Економічна додана вартість як показник оцінки ефективності функціонування підприємства. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2022. № 1. С. 41-52. URL: <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2022.1-4>.

ДОДАТОК А

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА АНАЛІЗУ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

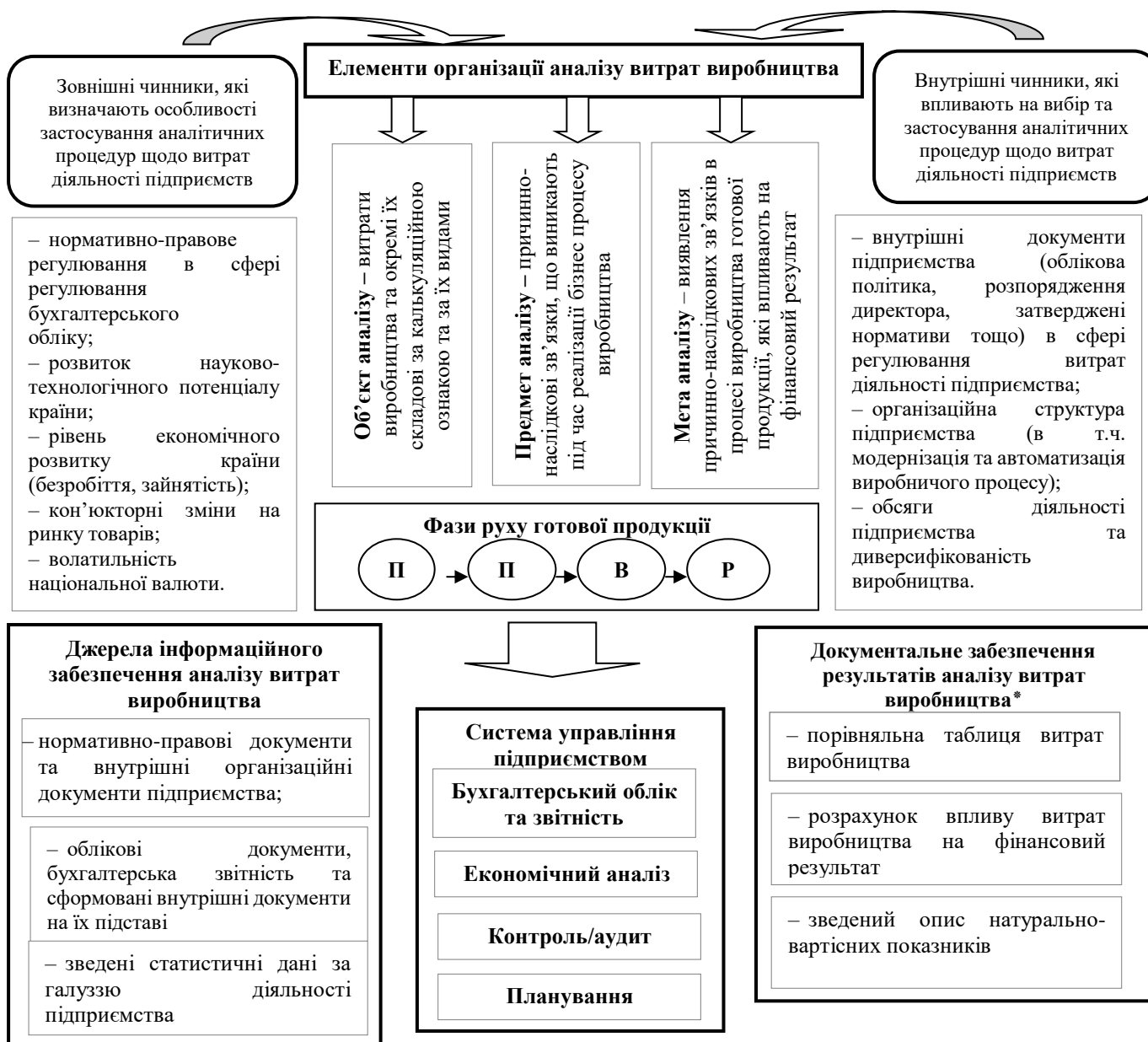

Рисунок А.1 – Інформаційно-організаційна структура аналізу витрат підприємства [9]

ДОДАТОК Б
ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКА СТРУКТУРА ПрАТ «КИЇВСЬКА КФ
«РОШЕН»

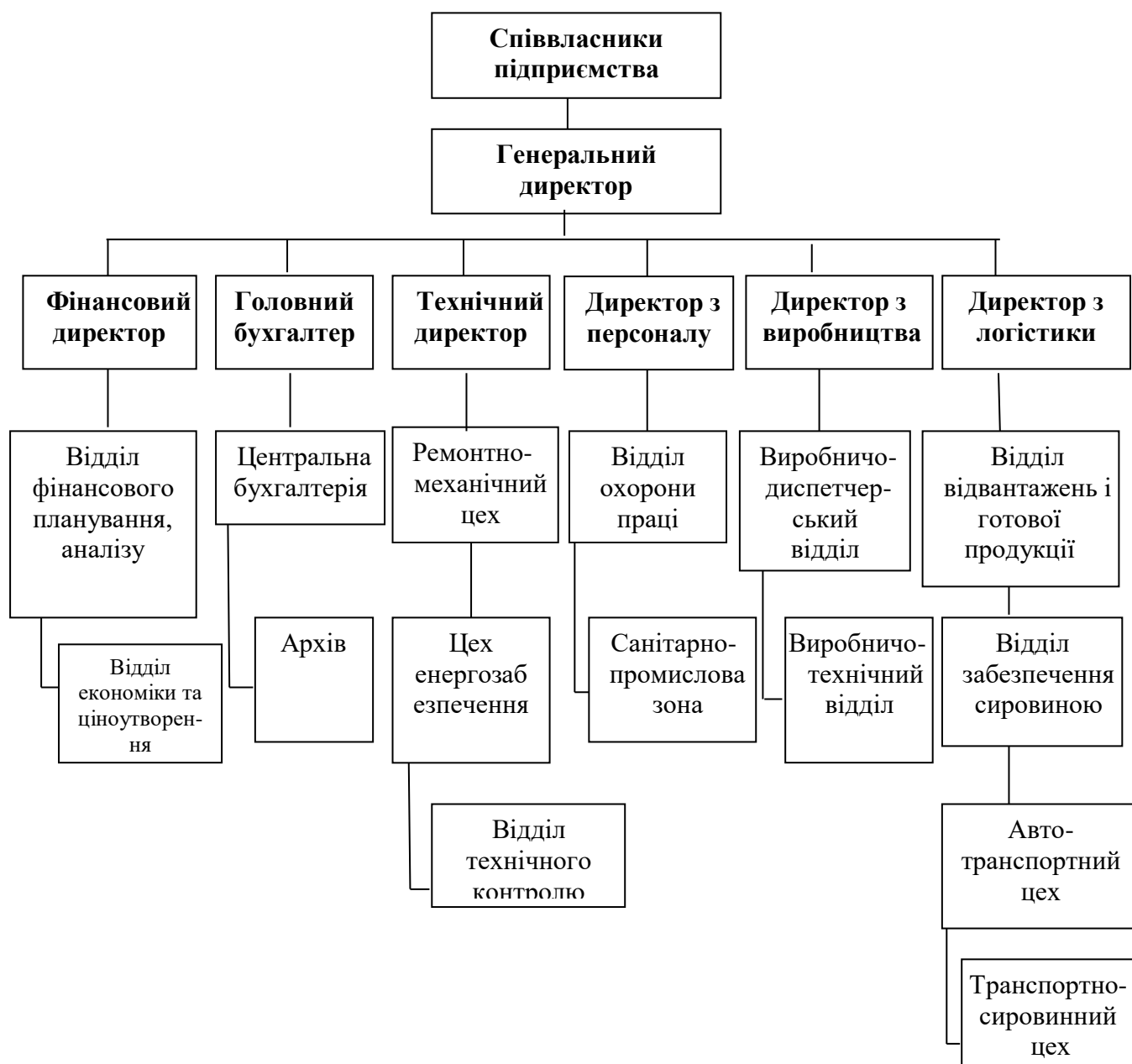

Рисунок Б.1 – Організаційно-управлінська структура ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

ДОДАТОК В
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПрАТ «КИЇВСЬКА КФ «РОШЕН»

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2020 р.

Форма №1

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0	0
первісна вартість	1001	0	0
накопичена амортизація	1002	(0)	(0)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	583 172	1 871 142
первісна вартість	1011	867 860	2 221 643
знос	1012	(284 688)	(350 501)
Інвестиційна нерухомість	1015	648 315	801 177
первісна вартість	1016	669 525	840 340
знос	1017	(21 210)	(39 163)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	10	10
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	34 639	10 026
Усього за розділом I	1095	1 266 136	2 682 355
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	20 776	17 715
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрашування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари,	1125	102 545	113 648

роботи, послуги			
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	1 239	2 837
з бюджетом	1135	6 539	181 700
у тому числі з податку на прибуток	1136	369	5 162
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	253	1 056
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	422	1 574
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	1 606	961
Усього за розділом II	1195	133 380	319 491
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	1 399 516	3 001 846
	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
Пасив			
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	505 833	1 505 833
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	1 000 000
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	5 345	5 762
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	376 238	381 078
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	887 416	1 892 673
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	23 454	21 014
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	36 594
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0

Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	23 454	57 608
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	21 248
товари, роботи, послуги	1615	27 395	228 274
розрахунками з бюджетом	1620	4 403	7 076
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	4 226	7 057
розрахунками з оплати праці	1630	15 649	26 046
одержаними авансами	1635	500	224
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	11 714	17 675
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	424 759	743 965
Усього за розділом III	1695	488 646	1 051 565
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1 399 516	3 001 846

Звіт про фінансові результати

(Звіт про сукупний дохід)

за 2020 рік

Форма №2

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	638 817	470 093
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(556 236)	(393 995)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	82 581	76 098
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	1 840	6 768
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(42 484)	(34 322)
Витрати на збут	2150	(6 629)	(5 794)
Інші операційні витрати	2180	(42 247)	(35 072)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	0	7 678
збиток	2195	(6 939)	(0)

Дохід від участі в капіталі	2200	20 000	0
Інші фінансові доходи	2220	66 180	69 894
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(71 888)	(67 736)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	7 353	9 836
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-2 096	-1 506
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	5 257	8 330
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	5 257	8 330

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	84 342	67 637
Витрати на оплату праці	2505	323 058	229 719
Відрахування на соціальні заходи	2510	70 275	49 107
Амортизація	2515	93 365	47 447
Інші операційні витрати	2520	73 798	60 548
Разом	2550	644 838	454 458

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2 023 332 392	2 023 332 392
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2 023 332 392	2 023 332 392
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,000260	0,004120
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,000260	0,004120
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2019 р.

Форма №1

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0	0
первісна вартість	1001	0	0
накопичена амортизація	1002	(0)	(0)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	577 557	583 172
первісна вартість	1011	896 179	867 860
знос	1012	(318 622)	(284 688)
Інвестиційна нерухомість	1015	321 737	648 315
первісна вартість	1016	336 732	669 525
знос	1017	(14 995)	(21 210)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	10	0
інші фінансові інвестиції	1035	10	10
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	4 445	34 639
Усього за розділом I	1095	903 759	1 266 136
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	9 938	20 776
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	71 950	102 545
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	852	1 239
з бюджетом	1135	0	6 539

у тому числі з податку на прибуток	1136	0	369
з нарахованих доходів	1140	2 591	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	354	253
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 616	422
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	664	1 606
Усього за розділом II	1195	87 965	133 380
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	991 724	1 399 516
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	175 833	505 833
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	4 789	5 345
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	368 464	376 238
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	549 086	887 416
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	30 499	23 454
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0

резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	30 499	23 454
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	99 976	27 395
розрахунками з бюджетом	1620	8 673	4 403
у тому числі з податку на прибуток	1621	1 376	0
розрахунками зі страхування	1625	1 964	4 226
розрахунками з оплати праці	1630	7 425	15 649
одержаними авансами	1635	0	500
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	10 538	11 714
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	283 563	424 759
Усього за розділом III	1695	412 139	488 646
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	991 724	1 399 516

Звіт про фінансові результати

(Звіт про сукупний дохід)

за 2019 рік

Форма №2

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	470 093	373 344
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(393 995)	(318 238)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	76 098	55 106
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	6 768	4 088
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(34 322)	(29 950)
Витрати на збут	2150	(5 794)	(4 568)
Інші операційні витрати	2180	(35 072)	(12 789)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	7 678	11 887
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	2 591

Інші фінансові доходи	2220	69 894	0
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(67 736)	(1 401)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	9 836	13 077
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-1 506	-1 952
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	8 330	11 125
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	8 330	11 125

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	67 637	68 961
Витрати на оплату праці	2505	229 719	184 852
Відрахування на соціальні заходи	2510	49 107	40 044
Амортизація	2515	47 447	27 820
Інші операційні витрати	2520	60 548	41 356
Разом	2550	454 458	363 033

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2 023 332 392	703 332 392
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2 023 332 392	703 332 392
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,004120	0,015820
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,004120	0,015820
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2018 р.

Форма №1

Актив	Код рядк а	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0	0
первісна вартість	1001	0	0
накопичена амортизація	1002	(0)	(0)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	701 294	598 455
первісна вартість	1011	1 044 508	917 077
знос	1012	(343 214)	(318 622)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	300 839
первісна вартість	1016	0	315 834
знос	1017	(0)	(14 995)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	20	20
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	701 314	899 314
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	8 029	9 749
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	51 544	71 950
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	2 951	0
з бюджетом	1135	0	0

у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	2 591
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	23 330	5 840
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	6 723	1 616
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	24	664
Усього за розділом II	1195	92 601	92 410
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	793 915	991 724
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	175 833	175 833
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	4 651	4 789
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	357 477	368 464
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	537 961	549 086
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	33 656	30 499
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0

резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	33 656	30 499
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	25 964	99 976
розрахунками з бюджетом	1620	3 410	8 673
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	2 328	1 964
розрахунками з оплати праці	1630	8 611	7 425
одержаними авансами	1635	0	0
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	7 253	10 538
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	174 732	283 563
Усього за розділом III	1695	222 298	412 139
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	793 915	991 724

Звіт про фінансові результати

(Звіт про сукупний дохід)

за 2018 рік

Форма №2

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	373 344	259 205
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(318 238)	(228 412)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	55 106	30 793
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	2 582	30 872
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(29 950)	(25 662)
Витрати на збут	2150	(4 568)	(3 503)
Інші операційні витрати	2180	(11 283)	(28 719)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	11 887	3 781
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0

Інші фінансові доходи	2220	2 591	10 008
Інші доходи	2240	0	53
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(1 401)	(0)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(9 946)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	13 077	3 896
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-1 952	-1 128
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	11 125	2 768
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	11 125	2 768

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	68 961	83 316
Витрати на оплату праці	2505	184 852	125 796
Відрахування на соціальні заходи	2510	40 044	27 024
Амортизація	2515	27 820	25 330
Інші операційні витрати	2520	41 356	34 776
Разом	2550	363 033	296 242

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядк а	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	703 332 392	703 332 392
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	703 332 392	703 332 392
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,015820	0,003940
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,015820	0,003940
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00